

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา
กองทุนหมู่บ้านของแขง หมู่ที่ 1
ตำบลหนองระเวียง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

นางสาวนภาพร ภูงทอง

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
ปีการศึกษา 2545

นางจรัส บุญหลง : การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา

บ้านของแวง หมู่ที่ 1 ตำบลหนองระเวียง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

อาจารย์ที่ปรึกษา : คร.กิตติศักดิ์ เกิดประสพ, 159 หน้า

วัตถุประสงค์

1. เพื่อทราบถึงกระบวนการดำเนินงานว่ามีปัจจัยด้านบวกและด้านลบที่จะส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองว่ามีอะไรบ้าง
2. เพื่อให้กระบวนการทำสารนิพนธ์เป็นกระบวนการสร้างเครือข่ายองค์กร ให้มีความเชื่อมโยงระหว่างกันภายในชุมชน ทั้งในระดับหมู่บ้านและตำบล
3. เพื่อให้ได้ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนในพื้นที่เป้าหมายและทราบถึงระดับของความเข้มแข็งของชุมชนตามตัวชี้วัดที่ทางกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกำหนด

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้เข้าใจ

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาสภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านที่ผู้จัดทำสารนิพนธ์ปฏิบัติงานจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด

ขั้นตอนที่ 3 ใช้ชีพพีโมเดลในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อกำหนดตัวชี้วัด และตัวแปรที่ต้องการทราบ

ขั้นตอนที่ 4 เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบ บร.1-12 ด้วยการสังเกตและการสัมภาษณ์

ขั้นตอนที่ 5 ประมวลผลสังเคราะห์ด้วยวิธีแจกแจงความถี่ แล้วนำมาหาค่าร้อยละ

ผลการวิจัย

ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านของแวง หมู่ที่ 1 หมู่บ้านได้มีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ โดยที่ชาวบ้านมีความคิดริเริ่มในการนำเงินที่กู้ได้ไปลงทุนในกิจการเดิมหรือกิจการใหม่ ทำให้ชาวบ้านมีรายได้เพิ่มขึ้น จึงเกิดการหมุนเวียนของเงินภายในหมู่บ้าน ชาวบ้านมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และที่สำคัญคือ สามารถทำงานเป็นกลุ่มเพื่อแก้ไขปัญหาที่เข้ามากระทบได้ ในด้านความสามัคคีนั่นอาจจะสังเกตได้จากการร่วมมือกันของชาวบ้านในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนด้วยความสมัครใจและเต็มใจ และสามารถร่วมมือกันจัดตั้งกลุ่มองค์กรต่าง ๆ เช่น กลุ่มกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กลุ่มกองทุนยา โดยที่หมู่บ้านเริ่มมีการเรียนรู้ด้วยตนเอง จึงเป็นหนทางที่จะนำไปสู่การพัฒนาประเทศให้ยั่งยืนต่อไป

สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ
ปีการศึกษา 2545

ลายมือชื่อนักศึกษา

.....

(.....)

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

.....

(ดร. กิตติศักดิ์ เกียรติรุ่งเรือง)

ลายมือชื่ออาจารย์ร่วมปรึกษา

.....

(.....)



หน้าอนุมัติ

อาจารย์ที่ปรึกษาและกรรมการสอบ ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับ
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาการจัดการและการประเมิน
โครงการของสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีได้

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผศ. ดร. กิตติศักดิ์

เกิดประสพ)

กรรมการสอบ

(.....
นงนง

(.....
อ.ทอง

อนุมัติให้สารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาการจัดการ
และการประเมินโครงการ

(.....)

คณบดีสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์สำเร็จล่วงหน้าด้วยดี, ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บุคคล และกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลืออย่างดียิ่ง ทั้งในด้านวิชาการ และด้านการดำเนินงานวิจัย อาทิเช่น

- ผศ. ดร. กิตติศักดิ์ เกิดประสพ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์
 - นายขวัญ จันทบุรี อาจารย์ชั้นเทศก์ประจำตำบล ที่คอยควบคุมดูแลการทำงาน- งานของบัณฑิตในพื้นที่
 - นายมา เพ็ชรธรรม ผู้ใหญ่บ้านของแขวง หมู่ที่ 1 ที่อำนวยความสะดวก ให้ความช่วยเหลือในขณะที่ปฏิบัติงานอยู่ภายในหมู่บ้าน
 - นายเสริม พันธุ์รัตน์ ประธานกองทุนหมู่บ้านของแขวง หมู่ที่ 1 ที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับกองทุน
 - คณะกรรมการหมู่บ้านและคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านของแขวง ทุก ๆ ท่านที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูล
 - ประชาชนในหมู่บ้านของแขวง หมู่ที่ 1 ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในทุก ๆ ด้าน
- ทำนนี้ ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ให้การเลี้ยงดูอบรมและส่งเสริมการศึกษาเป็นอย่างดีตลอดมา จนทำให้ผู้วิจัยประสบผลสำเร็จในชีวิต

นภาพร บุญหลง

บัณฑิตกองทุนหมู่บ้านของแขวง หมู่ที่ 1

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
หน้าอำนวยการ	ค
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญ.....	จ
สารบัญแผนภาพ	ช
สารบัญตาราง.....	ซ
บทที่ 1. บทนำ.....	1
1.หลักการและเหตุผล.....	1
2.วัตถุประสงค์ของการประเมิน.....	2
3.กรอบแนวคิดทฤษฎี.....	3
4.วิธีดำเนินการประเมินโครงการ.....	3
5.ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินโครงการ.....	3
บทที่ 2. เอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	4
1.นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์ และระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	4
2.ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชน	
เมืองแห่งชาติ.....	6
3.แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	8
4.แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและ	
ชุมชนเมือง.....	9
5.ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	10
6.การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.....	12
7.หลักการประเมินโครงการแบบชีพม์โมเดล.....	14
8.การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนและชุมชน	
เมือง	17
9.เอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง.....	17

บทที่ 3.วิธีดำเนินการประเมินโครงการ	19
1.วิธีการประเมินโครงการ.....	19
2.ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	21
2.1 ประชากร.....	20
2.2 กลุ่มตัวอย่าง.....	20
3.ตัวแปรและตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมินโครงการ.....	21
4.เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	27
5.การเก็บรวบรวมข้อมูล	29
6.การวิเคราะห์ข้อมูล	30
บทที่ 4 ผลการติดตามประเมินโครงการ	32
1.ผลการประเมินบริบทชุมชน	32
2.ผลการประเมินโครงการ โดยภาพรวม	42
3.ผลการประมวผลเทคนิควิธีธุรกิจของผู้รู้	47
4.สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ	48
บทที่ 5 สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	51
1.วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ	51
2.วิธีดำเนินการ	51
3.ผลการดำเนินงาน	52
4.อภิปรายผล	52
5.ข้อเสนอแนะ	54
บรรณานุกรม	57
ภาคผนวก	58
ภาคผนวก ก - ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและ	60
ชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ 2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ 2544	
- ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการ	67
จัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ และแก้ไขเพิ่ม	
เติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ 2544	
- ระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านของแวง หมู่ที่ 1	89
ภาคผนวก ข - แบบรายงาน บร.1- บร. 12	96
ภาคผนวก ค - แผนที่หมู่บ้านของแวง หมู่ที่ 1 ตำบลหนองระเวียง	150

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
แผนภาพที่ 1 แสดงความคิดพื้นฐานการประเมินของสตףเฟิลดบีม	14
แผนภาพที่ 2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการประเมินและการตัดสินใจ	16
แผนภาพที่ 3 แสดงระบบการทำงานของโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	22



สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
ตารางที่ 1 แสดงจำนวนร้อยละของจำนวนประชากรจำแนกตามลักษณะประชากร.....	36
ตารางที่ 2 แสดงจำนวนแหล่งน้ำและการใช้น้ำจำแนกตามแหล่งน้ำ	37
ตารางที่ 3 แสดงจำนวนสมาชิกและ โครงการที่ได้รับการอนุมัติ	45



บทที่ 1

บทนำ

I. หลักการและเหตุผล

หลังจากที่เศรษฐกิจของประเทศไทยได้ตกต่ำมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 ประชาชนได้รับความเดือดร้อนกันอย่างถ้วนหน้า เพราะเกิดวิกฤตการณ์ฟองสบู่หรือเงินบาทลอยตัว ทำให้โรงงานอุตสาหกรรมต้องปิดตัวลงกันอย่างมากมาย หรือไม่เช่นนั้นจะต้องปลดพนักงานบางส่วนออก ประชาชนในชนบทที่มาทำงานในตัวเมืองต้องไม่มีงานทำ ไม่มีรายได้มาจุนเจือครอบครัว รัฐบาลหลายชุดพยายามหาทางแก้ไขปัญหา แต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จ จนมารัฐบาลของ พ.ต.ท. ดร. ทักษิณ ชินวัตรได้แถลงข่าวต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2544 ถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคม มีสาระสำคัญประการหนึ่งว่า (นสพ.มติชนประจำวันที่ 4 ม.ค. 2545, หน้า 18) “การจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็น โครงการหลักและเร่งด่วนตามนโยบายของรัฐบาลที่จะใช้มาตรการหนึ่ง ในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นรูปธรรมให้ได้ ผลชัดเจนและรวดเร็วด้วยมั่นใจว่าจะช่วยลดความยากจนและนำไปสู่การสร้างงาน สร้างรายได้ให้แก่ประชาชน โดยรัฐบาลจะเป็นผู้ลงทุนทางสังคม เป็นการสร้างและกระจายโอกาสแก่ชีวิตของประชาชน”

และด้วยเหตุผลนี้เอง จึงเกิดโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองขึ้นเพื่อสนองต่อนโยบายของรัฐบาล โดยจะให้ในแต่ละหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองจะได้เงินจัดสรรจำนวน 1 ล้านบาท เพื่อให้ประชาชนได้นำเงินไปลงทุนเพื่อสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ก่อให้เกิดรายได้อุดมเวียนภายในครัวเรือนและหมู่บ้านซึ่งถือว่าเป็นเศรษฐกิจระดับรากหญ้า และแสดงถึงความเข้มแข็งของชุมชนและหมู่บ้านนั้นด้วย ที่จะสามารถบริหารหรือจัดการเงินทุนให้เกิดประโยชน์ตามที่ขอกู้โดยจะอาศัยภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่นเพื่อช่วยเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคมให้มีความเข้มแข็งที่ยั่งยืน

จากโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองนี้เอง จึงเกิดโครงการเพิ่มประสิทธิภาพกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองขึ้น โดยในแต่ละหมู่บ้านจะมีบัณฑิตอาสา 1 คน ลงมาปฏิบัติงานในพื้นที่เพื่อหาข้อมูลโดยจะศึกษาสภาพต่างๆของหมู่บ้าน เพื่อที่จะทราบปัญหา-อุปสรรค ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เพื่อนำไปเขียนเป็น สารนิพนธ์

2. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

ในกรณีศึกษากองทุนหมู่บ้านของแขวง หมูที่ 1 มีวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาถึงกระบวนการดำเนินงานในการบริหารการจัดการกองทุนของหมู่บ้านของแขวง หมูที่ 1 บรรลุวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด
2. เพื่อทราบว่ามีปัจจัยด้านบวกและปัจจัยด้านลบที่ส่งเสริม และขัดขวางในการบริหารและการจัดการกองทุน
3. เพื่อศึกษากระบวนการสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อการเรียนรู้และเกิดการเชื่อมโยงระหว่างกันภายในหมู่บ้าน และตำบล
4. ให้ได้ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนในทัศนะของประชาชนหมู่บ้านของแขวง หมูที่ 1 ตามตัวชี้วัดที่ทางกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกำหนด

3. กรอบความคิดทฤษฎี

ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในสารนิพนธ์เล่มนี้ ได้ใช้แนวคิดตามรูปแบบการประเมินของ สตัฟเฟิมบีม (Stufflebeam) ที่เรียกว่า “ชิพป์ โมเดล” (CIPP MODEL) ได้กำหนดประเด็นที่ประเมินออกเป็น 4 ประเภท ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. การประเมินสถานะแวดล้อม (Context Evaluation : C) ซึ่งจะช่วยให้การตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนในการกำหนดวัตถุประสงค์
2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation : I) เป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงสร้างเพื่อกำหนดรูปแบบของโครงการ
3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P) เป็นการตัดสินใจในด้านการประยุกต์ใช้ เพื่อควบคุมการดำเนินโครงการ
4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation : P) จะช่วยในการตัดสินใจเพื่อตัดสินใจคุณค่าและคุณผลสำเร็จของโครงการ

การประเมินแบบชิพป์ เป็นแบบจำลองที่เข้าใจง่าย สะดวกในการปฏิบัติทำให้ทราบถึงข้อดี-ข้อบกพร่อง และประสิทธิภาพของโครงการได้

4.วิธีการดำเนินการประเมินโครงการ

ในการดำเนินการประเมินโครงการกรณีศึกษาของกองทุนหมู่บ้านของแขวงมีขั้นตอนการประเมิน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาให้เข้าใจเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านของแขวง หมู่ที่ 1

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาสภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านของแขวง หมู่ที่ 1
ที่ผู้จัดทำสารนิพนธ์ปฏิบัติงานอยู่

ขั้นตอนที่ 3 ใช้ชีพชีพอัลติเมทริกซ์กองทุนหมู่บ้าน และกำหนดตัวชี้วัด และตัวแปรต่าง ๆ ที่ต้องการทราบ

ขั้นตอนที่ 4 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการเก็บข้อมูลตามแบบบร.1-บร.12 ด้วยวิธีการสังเกตและการสัมภาษณ์

ขั้นตอนที่ 5 ประมวลผลสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การแจกแจงความถี่ การหาค่าร้อยละ

5. ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินโครงการ

ในการประเมินโครงการกรณีศึกษาของกองทุนหมู่บ้านของแขวง หมู่ที่ 1 มีผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินดังนี้

1. ได้ทราบและมีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการดำเนินงานและกระบวนการจัดการกองทุนหมู่บ้านของแขวง หมู่ที่ 1

2. ได้ทราบถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคและสนับสนุนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านของแขวง หมู่ที่ 1

3. ได้ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของการบริหารการพัฒนาเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

4. ผู้จัดทำสารนิพนธ์ได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบวิธีการทางวิทยาศาสตร์ อันจะนำไปสู่การวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ อย่างเป็นระบบได้

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

ผู้ทำสารนิพนธ์ได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกรณีศึกษาบ้านของแวง หมู่ที่ 1 ตำบลหนองระเวียง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ทั้งที่เป็น นโยบาย หลักการ ระเบียบต่าง ๆ รวมทั้งแนวคิดทฤษฎีการประเมินและหลักวิชาที่เกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง สรุปได้เป็น 9 ด้านดังนี้

1. นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์และระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544
3. การติดตามสังเกตการคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
4. การขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน
5. ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
6. การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
7. การประเมินโครงการ รูปแบบการประเมินแบบ ซิฟฟ์โมเดล
8. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
9. เอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง

1.นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์และระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

1.1 นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

เป็นนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล ซึ่งได้แถลงต่อรัฐสภา ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนในการลงทุนสร้างอาชีพเสริมและรายได้ให้แก่ประชาชนในชุมชนและวิสาหกิจขนาดเล็กเป็นการเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองในด้านการเรียนรู้ การสร้างและการพัฒนาความคิดริเริ่ม เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยรัฐบาลจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กองทุนละ 1 ล้านบาท พร้อมเสริมสร้างและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบบริหารจัดการเงินกองทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองกันเอง

1.2 หลักการสำคัญของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

นโยบายดังกล่าวจะประสบความสำเร็จได้ควรประกอบด้วยหลักสำคัญ 10 ประการ คือ

1. ความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมือง
2. การบริหารจัดการเงินกองทุนหมุนเวียนหมู่บ้าน
3. การปฏิรูประบบบริหารราชการแผ่นดินตามแนวทางให้หมู่บ้านเป็นศูนย์กลางใน

การพัฒนา

4. การติดตามและประเมินผล โดยมีตัวชี้วัดประสิทธิภาพของกองทุน

5. เสริมสร้างสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่น

6. ชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคต และจัดการหมู่บ้านและชุมชน ด้วยคุณค่าและ

ภูมิปัญญาของตนเอง

7. เกื้อกูลประโยชน์ต่อผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้าน และชุมชน

8. เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชน ภาคราชการ เอกชนและ

ประชาสังคม

9. กระจายอำนาจให้ท้องถิ่น และพัฒนาอาชีพโดยพื้นฐาน เสริมสร้าง “ความมั่นคงด้านเศรษฐกิจ” ของหมู่บ้านและชุมชน

10. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

1.3 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ดังนี้

1. เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้หรือเพิ่มรายได้ การลดรายจ่ายและสร้างสัมพันธภาพที่ดีแก่ประชาชน

2. ส่งเสริมท้องถิ่นชุมชนให้มีขีดความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน

3. เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเอง โดยการเรียนรู้และคิดริเริ่ม เพื่อแก้

ปัญหาของตนเองมีการสร้างศักยภาพของตนเองและมีการสร้างเศรษฐกิจแบบพอเพียง

4. เพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันแก่ชุมชนท้องถิ่นและสังคมโดยรวม

5. ประชาชนในท้องถิ่นมีศักยภาพ และความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคม

1.4 ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีระเบียบที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544
2. ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
3. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544
4. ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2544
5. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (ฉบับที่ 2)

ในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้ ผู้ทำสารนิพนธ์จะใช้แนวทางนโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์และระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติดังกล่าว เป็นหลักในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองด้วย

(รายละเอียดสามารถศึกษาเพิ่มเติมได้ในภาคผนวก)

2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง แห่งชาติ พ.ศ.2544

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ประกอบไปด้วย 2 หมวด ดังนี้

หมวด 1 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

1. ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” โดยมีชื่อย่อว่า “กทบ.”

2.กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่ง คราวละ 2 ปี และอาจได้รับการแต่งตั้งได้อีก

3.กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจะพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

3.1 ตาย

3.2 ลาออก

3.3 เป็นบุคคลล้มละลาย

3.4 คณะรัฐมนตรีมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง

3.5 เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

3.6 ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

4. การประชุมคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนคณะกรรมการทั้งหมด

5. คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

5.1 กำหนดนโยบาย

5.2 กำหนดแผนการจัดการหาเงินทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

5.3 จัดทำร่างกฎหมายเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

5.4 กำหนดแผนงานและออกระเบียบ

5.5 ออกระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษา จัดหา

5.6 ออกระเบียบเกี่ยวกับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและบริหารกองทุน

5.7 แต่งตั้ง คณะอนุกรรมการ คณะทำงาน

5.8 ออกระเบียบ คำสั่ง และประกาศอื่น ๆ เพื่อปฏิบัติตามระเบียบนี้

5.9 เพื่อประโยชน์ ในการบริหารอาจมีคำสั่งให้ข้าราชการ ไปช่วยปฏิบัติงานเป็น

เจ้าหน้าที่ของสำนักงานได้โดยถือว่าเป็นการปฏิบัติราชการหรือปฏิบัติงานตามปกติ

5.10 รายงานผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรค รวมทั้งฐานะการเงินของกองทุน

ให้คณะรัฐมนตรีทราบอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

6. ให้คณะกรรมการ ที่ปรึกษา และคณะอนุกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งตามระเบียบนี้ได้เบิประชุมค่าตอบแทนตามอัตราที่กำหนด

หมวด 2 สำนักคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

7. ให้มีสำนักงาน คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติใน

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

8. สำนักงานมีอำนาจ หน้าที่ ดังต่อไปนี้

8.1 ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ

8.2 ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการ ที่ปรึกษาคณะกรรมการ และคณะกรรมการอนุกรรมการ

8.3 ศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการและของกองทุน

8.4 ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบถึงการจัดตั้ง นโยบายและแนวทางการบริหารกองทุน

8.5 ดำเนินการและประสานงานกับส่วนราชการ และองค์กรต่าง ๆ เพื่อเตรียมความพร้อม

8.6 จัดให้มีหรือสนับสนุนให้มีการประชุมชี้แจงและฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกองทุน

8.7 พิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการ ในการพิจารณาแผนการบริหารและจัดการกองทุน

8.8 ให้การสนับสนุนปรึกษาหารือ และข้อเสนอแนะแก่คณะกรรมการเกี่ยวกับนโยบาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ การดำเนินงานกองทุน

8.9 ดำเนินการหรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่น ๆ ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกองทุนและรายงานผลต่อคณะกรรมการ

8.10 รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของสำนักงานเสนอต่อคณะกรรมการ

8.11 ดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(รายละเอียดสามารถศึกษาเพิ่มเติมได้ในภาคผนวก)

3. การติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีส่วนสำคัญในการประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีส่วนสำคัญในการประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองต่าง ๆ เนื่องจากกระบวนการเลือกคณะกรรมการกองทุน จะต้องเป็นไปตามข้อที่ 41 ของระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 กล่าวไว้ว่า

1. จะต้องมีการเวียนสามในสี่ของครัวเรือนทั้งหมดเข้าร่วมประชุม

2. การเลือกคณะกรรมการหมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้เป็นไปตามมติที่ประชุม

3. วันที่เลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

สำหรับคุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุน จะต้องเป็นตาม ข้อ 17 ของระเบียบคณะกรรมการว่าด้วย การจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ดังนี้

1. เป็นผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน และอาศัยในหมู่บ้าน ติดต่อกันเป็นระยะเวลา ไม่น้อยกว่า 2 ปี ก่อนวันที่ได้รับเลือกเป็นกรรมการกองทุน
2. เป็นผู้บรรลุนิติภาวะ โดยมีอายุยี่สิบปีบริบูรณ์
3. ปฏิบัติตนอยู่ในหลักศาสนา มีความรับผิดชอบ เสียสละมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน ไม่ติดการพนัน ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด และ ไม่มีประวัติเสียหายด้านการเงิน ตลอดจนยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย
4. ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ
5. ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษ สำหรับความผิดที่ได้รับ โดยประมาท
6. ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ามีความผิด แกรอการกำหนดโทษหรือรอการ ลงโทษในความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ยกเว้นความผิดฐานทำให้เสีย ทรัพย์สินและความผิดฐานบุกรุก
7. ไม่เคยถูกให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตหน้าที่หรือสร้างความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ทางราชการองค์กรหรือหน่วยงานที่สังกัด
8. ไม่เป็นผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่เสียสิทธิตามมาตรา 68 วรรคสองของรัฐ ธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2430
9. ไม่เป็นผู้ที่เคยพ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการกองทุนตามข้อ 20 (3) และ (4)

(รายละเอียดสามารถศึกษาเพิ่มเติมได้ในภาคผนวก)

4. การขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้ประเมินความพร้อมในด้านต่าง ๆ ของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตามสภาพความเป็นจริง สำหรับหมู่บ้านและชุมชนเมืองจะต้องมีความพร้อมในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การสร้างจิตสำนึกและกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน ต้องช่วยกันบริหารจัดการ โดยประชาชนเพื่อประชาชน ของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ร่วมกันดำเนินการ เริ่มจากการรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมติดตามตรวจสอบ ร่วมรับผลประโยชน์ตลอดจนร่วมสร้างกองทุนไปสู่ความยั่งยืนต่อไป

2. เลือกสรรคนดีเป็นคณะกรรมการกองทุน ทุกคนต้องพร้อมที่จะร่วมกันกำหนด วิธีการและดำเนินการเลือกกันเอง และตามช่วงระยะเวลาที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกำหนด เลือกคนดี มีความรู้ ประสบการณ์

3. ความพร้อมในการจัดทำระเบียบข้อบังคับ เมื่อดำเนินด้านการเลือกคณะกรรมการกองทุนแล้ว คณะกรรมการกองทุนและประชาชนร่วมกันจัดทำระเบียบข้อบังคับ หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการบริหาร โดยความเห็นชอบ

4. การจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เมื่อจัดทำระเบียบ ข้อบังคับหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารจัดการกองทุนแล้ว คณะกรรมการกองทุนและสมาชิกจะต้องร่วมกัน ดำเนินการตามกติกาที่วางไว้ เช่น การรับสมาชิก การระดมทุน การจัดทำบัญชี การจัดระบบ ตรวจสอบ การมอบหมายภารกิจ และความรับผิดชอบของคณะกรรมการและอื่น ๆ ต้องพร้อมในการจัดตั้งกองทุน

5. การขอรับการจัดสรรเงินจากรัฐบาล เมื่อกองทุนได้ดำเนินการจัดตั้งกองทุน เรียบร้อยแล้ว ต้องมีความพร้อมในการขอรับการจัดสรรเงินจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ โดยมีการขอขึ้นทะเบียนกองทุนพร้อมทั้งเอกสารที่เกี่ยวข้อง และมีการเปิดบัญชีกับธนาคารเพื่อรับการจัดสรรเงินจากรัฐบาลต่อไป

(รายละเอียดสามารถศึกษาเพิ่มเติมได้ในภาคผนวก)

5. ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

รัฐบาลมีนโยบายในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนภายในหมู่บ้าน เพื่อใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม อีกทั้งเพื่อให้ท้องถิ่นมีความสามารถในการจัดการระบบและบริหารจัดการเงินกองทุนของตนเอง โดยในครั้งนี้นี้รัฐได้จัดสรรงบประมาณให้ทางหมู่บ้านมาทำการบริหารและจัดการ จำนวน 1 ล้านบาท เพื่อให้การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติของหมู่บ้านของแฉง หมู่ที่ 1 ซึ่งก่อตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมและสร้างนิสัยการออม เสียสละ เอื้ออาทร เป็นไปด้วยความคล่องตัวมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเอื้อ

ประโยชน์ต่อสมาชิกโดยรวม จึงกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินงานของกองทุนเพื่อใช้เป็นกฎระเบียบสำหรับการปฏิบัติของสมาชิก

ระเบียบข้อบังคับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านของแยงมี ดังต่อไปนี้

1. ที่ตั้ง

ที่ตั้งกองทุนหมู่บ้าน เลขที่ 15 หมู่ที่ 1 บ้านของแยง ค.หนองระเวียง อ.เมือง

จ.นครราชสีมา

2. วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านคือ

- 2.1 เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนให้กับสมาชิกในหมู่บ้าน
- 2.2 เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์ด้วยการถือหุ้น การฝากสัจจะ เงินรับฝาก
- 2.3 เพื่อให้บริการเงินกู้แก่สมาชิก
- 2.4 เพื่อสร้างรายได้ให้แก่สมาชิกในหมู่บ้าน
- 2.5 เพื่อให้สมาชิกและคณะกรรมการ ได้เรียนรู้ระบบการบริหาร และมีความ

สามัคคี

3. แหล่งที่มาของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

แห่งชาติ

- 3.1 เงินที่ได้รับการจัดสรร จากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 3.2 เงินกู้ยืม
- 3.3 ดอกผลหรือประโยชน์ใด ๆ ที่เกิดขึ้นจากเงินกองทุน
- 3.4 ค่าธรรมเนียมแรกเข้า
- 3.5 เงินสมทบจากกลุ่มหรือองค์กรสมาชิก
- 3.6 เงินหรือทรัพย์สินอื่น ๆ

4. คุณสมบัติของสมาชิก

อำเภอเมือง จ.นครราชสีมา

- 4.1 เป็นผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในทะเบียนบ้านของแยง หมู่ที่ 1 ตำบลหนองระเวียง
- 4.2 เป็นผู้ที่คณะกรรมการกองทุนเห็นชอบให้เข้าเป็นสมาชิก
- 4.3 เป็นผู้ที่คุณสมบัติสามารถชำระหนี้ได้
- 4.4 เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกิจกรรมในหมู่บ้าน ไม่คิดยาเสพติด
- 4.5 อุดม เสียสละ และเห็นประโยชน์ส่วนรวมของกองทุนเป็นสำคัญ
- 4.6 มีเงินฝากสัจจะและฝากสัจจะทุกเดือนตามกำลังความสามารถของสมาชิก

5. การสมัครเข้าเป็นสมาชิก

5.1 ยื่นคำขอสมัครต่อคณะกรรมการกองทุน

5.2 คณะกรรมการตรวจสอบพร้อมยื่นหลักฐาน บัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรที่ทางราชการออกให้ และสำเนาทะเบียนบ้าน

5.3 คณะกรรมการกองทุนเป็นผู้พิจารณาว่าจะรับบุคคลเข้าเป็นสมาชิก โดยชอบธรรม

5.4 ผู้สมัครต้องมีอายุ 20 ปีขึ้นไป และมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านของแขวง

5.5 ผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านไม่สามารถที่จะกู้เงินกองทุนหมู่บ้านได้

5.6 เสียค่าธรรมเนียมแรกเข้า 30 บาท (เฉพาะสมาชิกที่ได้รับอนุมัติให้กู้เงิน)

6. การพ้นจากการเป็นสมาชิก

6.1 ตาย

6.2 ลาออกและได้รับอนุมัติให้ลาออกจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

6.3 วิกลจริต จิตฟั่นเฟือน หรือศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ

6.4 ที่ประชุมใหญ่มีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียง 2 ใน 3 ของผู้เข้าร่วมประชุม

6.5 ใจฝ้ายหรือกระเปาะของกองทุนหรือแสดงตนเป็นปรปักษ์ หรือไม่ให้ความร่วมมือหรือช่วยเหลือกับกองทุน ไม่ว่าด้วยประการใด

6.6 ใจปิดบังความจริงอันควรแจ้งให้ทราบในใบสมัคร

6.7 นำทรัพย์สินของกองทุนไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ที่ได้ระบุไว้

6.8 เมื่อสมาชิกถอนเงินสั่งจะขาดจากการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านทันที

7. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้

อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ทางคณะกรรมการกองทุนได้พิจารณาแล้ว โดยจะคิดร้อยละ 6 บาทต่อปี หรือ 0.50 บาทต่อเดือน

(รายละเอียดสามารถศึกษาเพิ่มเติมได้ในภาคผนวก)

6. การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การพิจารณาเงินกู้ให้กับผู้กู้ นั้น คณะกรรมการจะต้องดำเนินการตามหมวด 7 ว่าด้วยการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

1. คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจในการอนุมัติเงินกู้อย่างหนึ่งไม่เกินจำนวน สองหมื่นบาท ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนมีมติเห็นควรอนุมัติเงินกู้รายใดเกินกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่งให้คณะกรรมการกองทุนเรียกประชุมสมาชิก เพื่อให้สมาชิกพิจารณาวินิจฉัย

ขนาด แต่ทั้งนี้การอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งต้องไม่เกิน จำนวนห้าหมื่นบาท การอนุมัติเงินกู้ถูกเงินให้ คณะกรรมการกองทุนพิจารณาตามความเหมาะสมและจำเป็น

2. ในกรณีคณะกรรมการกองทุนมีมติอนุมัติเงินกู้ยืม ตามคำขอทั้งหมดหรือบางส่วนให้บันทึกความเห็นในแบบคำขอกู้ยืมเงินตลอดจน เงื่อนไขและรายละเอียดในการอนุมัติเงินกู้ แจ้งให้ผู้ขอกู้และธนาคารรับทราบโดยเร็ว

3. คณะกรรมการกองทุนอาจเรียกหลักประกันเงินกู้ ไม่ว่าจะส่วนบุคคลและทรัพย์สินตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด

4. ให้คณะกรรมการกองทุนกำหนดอัตราดอกเบี้ยของกองทุน หรือค่าตอบแทนเงินฝากและเงินกู้เป็นอัตราที่แน่นอน ตามความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิกโดยคำนึงถึงจารีตประเพณีและสภาพเศรษฐกิจและสังคมในหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นหลัก และปิดประกาศอัตราดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนดังกล่าวอย่างเปิดเผย

5. การกำหนดระยะเวลาคืนเงินกู้ ให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาดังความเหมาะสมแห่งสัญญาเงินกู้แต่ละราย การชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ย หรือค่าตอบแทนให้ผู้กู้ชำระให้แล้วเสร็จสิ้น ภายในกำหนดระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี นับตั้งแต่วันที่ทำสัญญาชำระคืนเงินกู้หรือเงินทุนทุกประเภท ผู้กู้หรือผู้ที่นำเงินไปลงทุนไปมอบให้คณะกรรมการกองทุน เพื่อเป็นหลักฐานในการจัดทำบัญชีหรือดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

6. ในกรณีที่ผู้กู้ผิดสัญญา ไม่ชำระเงินต้นคืนพร้อมดอกเบี้ย และค่าตอบแทนตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้อย่างแน่นอน สำหรับจำนวนที่ขาดหรือค้างชำระ เว้นแต่ผู้กู้ได้รับอนุญาตให้ผ่อนผันการชำระหนี้

7. ในกรณีที่ผู้กู้มิได้เริ่มดำเนินการ ตามวัตถุประสงค์ในการขอกู้ยืมเงินหรือเมื่อหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้กู้นำเงินไปใช้นอกกรอบวัตถุประสงค์โดยปราศจากเหตุผลอันสมควร ให้คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจยกเลิกสัญญาและเรียกคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ย หรือค่าตอบแทนที่ค้างชำระคืนเต็มจำนวนได้โดยทันที ซึ่งที่ประชุมสมาชิกมีมติให้พ้นจากสมาชิกภาพ ตามวรรคสอง ห้ามมิให้สมัครเข้าเป็นสมาชิกกองทุนเป็นระยะเวลา 2 ปี

กรณีศึกษากองทุนหมู่บ้านของแยะ หมู่ที่ 1 มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาเงินกู้ มี

ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ที่ขอกู้
2. ความจำเป็นที่จะนำไปพัฒนาอาชีพ สร้างรายได้ และมีความซื่อสัตย์ ขยัน
3. ความเป็นไปได้ของโครงการที่ขอกู้
4. จำนวนเงินที่ขอกู้เหมาะสมกับโครงการที่ขอกู้

5. จำนวนทรัพย์สินที่มาค้ำประกันนั้นมีความเหมาะสมหรือไม่ กรณีมีผู้ค้ำประกัน มีข้อกำหนดดังนี้

5.1 วงเงินกู้ไม่เกิน 10,000 บาท ให้สมาชิกกองทุน 2 คน ค้ำประกัน

5.2 วงเงินกู้ไม่เกิน 15,000 บาท ให้สมาชิกกองทุน 3 คน ค้ำประกัน

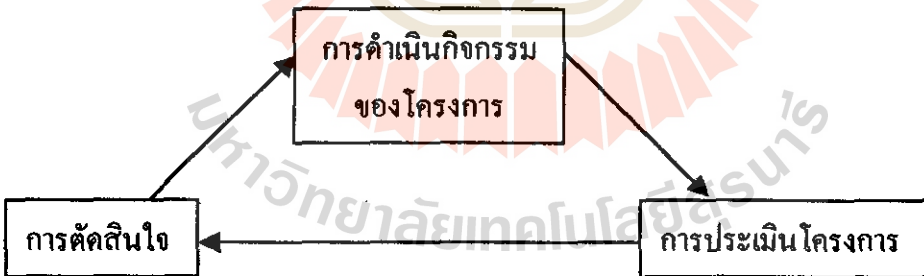
5.3 วงเงินกู้ 20,000 บาท ให้สมาชิกกองทุน 2 คนและโฉนดที่ดินหรือหลักทรัพย์ที่มีมูลค่าประเมินได้ (โดยได้ผ่านการประชาคมหมู่บ้านแล้ว)

5.4 สมาชิกผู้ค้ำประกันสามารถค้ำประกันผู้กู้ได้ 2 รายเท่านั้น

(รายละเอียดสามารถศึกษาเพิ่มเติมได้ในภาคผนวก)

7. หลักการประเมินโครงการรูปแบบการประเมินแบบชีพท์โมเดล

แนวคิดและรูปแบบการประเมินชีพท์ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam's CIPP Model) สตัฟเฟิลบีม กล่าวว่า “ การประเมินเป็นกระบวนการของการระบุหรือกำหนดข้อมูลที่ต้องการรวมทั้งการดำเนินการเก็บรวบรวม ข้อมูลและนำข้อมูลมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ให้เกิดสารสนเทศที่มีประโยชน์เพื่อนำเสนอสำหรับใช้เป็นทางเลือกในการตัดสินใจ” โดยมีแนวความคิดพื้นฐาน คือ



แผนภูมิที่ 1 ความคิดพื้นฐานการประเมินพื้นฐานของ สตัฟเฟิลบีม

สตัฟเฟิลบีม ได้จำแนกขั้นตอนการประเมินเป็น 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 กำหนด หรือระบุข้อมูลที่ต้องการ

ขั้นตอนที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์และจัดการสารสนเทศเพื่อนำเสนอผู้บริหาร

และสตฟเฟิลบีม ได้กำหนดประเด็นที่ประเมินออกเป็น 4 ประเภท ซึ่งเป็นที่มาของการกำหนดชื่อของรูปแบบการประเมินแบบซิพพ์ (CIPP Model) ที่มาจากอักษรภาษาอังกฤษตัวแรกของประเด็นที่จะประเมิน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1.การประเมินสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation :C) เป็นการประเมินก่อนการดำเนิน โครงการ เพื่อพิจารณาหลักการและเหตุผล ความจำเป็นที่ต้องดำเนิน โครงการ ประเด็นปัญหา และความเหมาะสมของเป้าหมายโครงการ

2.การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation : I) เป็นการประเมิน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของความพอเพียงของทรัพยากร อาทิ จำนวนคน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งเทคโนโลยีและแผนการของการดำเนินการ โครงการ

3.การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P) เป็นการประเมิน เพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินการ ที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง ให้การดำเนินการ ช่วงต่อไปมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานทุกขั้นตอน

4.การประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น (Product Evaluation :P) เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับจุดประสงค์ของ โครงการ รวมทั้งการพิจารณาในประเด็นของการ ขยาย เลิก ขยาย หรือปรับเปลี่ยน โครงการ

นอกจากนี้ได้นำเสนอประเภทของการตัดสินใจที่สอดคล้องกับประเด็นที่ประเมิน ดังนี้

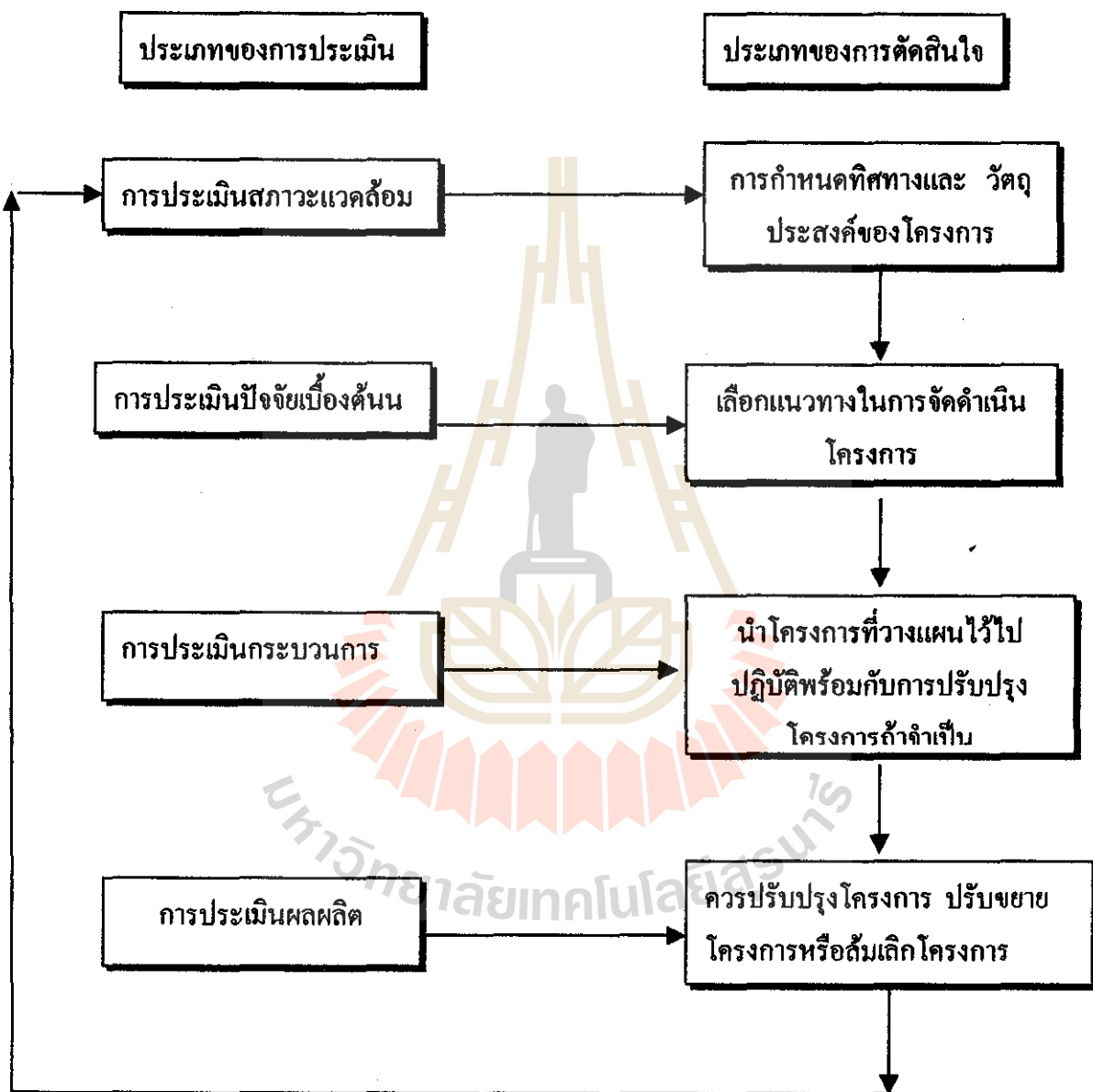
1. การตัดสินใจเพื่อการวางแผน (Planing Decisions) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินสภาพแวดล้อมที่ได้นำไปใช้โดยการกำหนดจุดประสงค์ของโครงการให้สอดคล้องกับแผนการดำเนินการ

2. การตัดสินใจเพื่อกำหนดโครงสร้างของโครงการ (Structuring Decision) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากปัจจัยเบื้องต้น ที่ได้นำไปใช้ในการกำหนด โครงสร้างของแผนงาน และขั้นตอนของการดำเนินการของโครงการ

3. การตัดสินใจเพื่อนำโครงการไปปฏิบัติ (Implementing Decision) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินกระบวนการ เพื่อพิจารณาควบคุมการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนและปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

3. การตัดสินใจเพื่อทบทวนโครงการ (Recycling Decision) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ ข้อมูลจากการประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น เพื่อพิจารณาการยุติ เลิก เลิก หรือปรับขยาย โครงการที่จะนำไปใช้ในโอกาสต่อไป (อุดม จำรัสพันธ์ และคณะ . 2545 : 89 - 91)

และศัพท์เฟลิบิม ได้นำเสนอแผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ระหว่างการตัดสินใจและประเภทของการประเมินกับการตัดสินใจ ดังแผนภูมิที่ 2



แผนภูมิที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการประเมินและการตัดสินใจของศัพท์เฟลิบิม

ในการประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองครั้งนี้ ผู้ทำสารนิพนธ์จะใช้กรอบความคิดทฤษฎีในการประเมิน โดยใช้รูปแบบของการประเมินแบบ ซิฟฟ์โมเดล ดังได้กล่าวแล้ว

8. การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นโครงการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติการจัดสรรเงินและไม่ได้รับการอนุมัติจัดสรรเงินกองทุนหมู่บ้านละ 1 ล้านบาท เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นำไปสู่การบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและพัฒนาไปสู่ความเข้มแข็งด้านสังคมและเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน โดยการให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียนทุนเข้าศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการและการประเมินโครงการ โดยกำหนดให้ศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานจริงในพื้นที่ เนื้อหาหลักสูตรจะมุ่งเน้นเกี่ยวกับการบริหารจัดการ การเงิน การบัญชี การจัดทำโครงการ การวิเคราะห์โครงการ ฯลฯ รวมถึงการเรียนรู้ชุมชนการประเมินผลและพัฒนาชุมชนที่ใช้การวิจัยเป็นเครื่องมือ

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้พึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืนโดยกระบวนการของการศึกษานักเรียนทุน เพื่อเข้าไปช่วยเหลือส่งเสริมการพัฒนาและติดตามประเมินผลวิจัย นโยบายหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อเสริมรายได้ สร้างโอกาสสำหรับบัณฑิตที่ว่างงาน 74,881 คน โดยเฉพาะบัณฑิตที่อยู่ในหมู่บ้านชนบท
3. เพื่อสร้างศักยภาพและยกระดับการศึกษาบัณฑิตให้มีทักษะในการบริหารจัดการเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อีกทางหนึ่ง
4. เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง รวมทั้งข้อมูลของหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

9. เอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง

1. การประชาคม

การประชาคม เป็นการร่วมกันของสมาชิกเพื่อร่วมกันทำกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน เช่น การแก้ไขปัญหาชุมชน การวางแผนพัฒนาชุมชน การกำหนดข้อตกลงต่าง ๆ เป็นการรวมตัวกันตามสถานการณ์หรือสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริง จะช่วยให้สมาชิกมีการเรียนรู้ มีความสามัคคี มีความผูกพันกัน การประชาคมนั้น จะมีตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป และมีอยู่ 2 ลักษณะคือ

1. เป็นทางการ เช่นการจัดเวทีชาวบ้าน การจัดประชุม
2. ไม่เป็นทางการ เช่นการสนทนาของคนกลุ่มเล็ก ๆ ในสถานที่ใดที่หนึ่ง

ปัญหาที่เกิดขึ้น

1. สมาชิกในชุมชนไม่ให้ความร่วมมือในการเข้าประชุม
2. สมาชิกในชุมชนเกิดความเบื่อหน่ายที่จะเข้าประชุมบ่อย ๆ
3. อาจมีการผิดพลาดในการแจ้งข้อมูลข่าวสาร ทำให้ผู้ฟังได้รับฟังข้อมูลข่าวสารที่ไม่ถูกต้อง

แนวทางการแก้ไขปัญหา

1. กระตุ้นและสร้างจิตสำนึกในการร่วมทำการประชาคมว่ามีความสำคัญมาก
2. ในการทำประชาคมแต่ละครั้งจะต้องกระตุ้นเพื่อให้สมาชิกกำหนดบทบาท โดยการแสดงออกและการแสดงความคิดเห็นในการประชุมแต่ละครั้ง
3. ในการประชาคมแต่ละครั้ง เรื่องที่จะนำมาทำการประชุม หรือประชาคม จะต้องมีเอกสารอ้างอิง

2. บทความจากหนังสือพิมพ์

2.1 กองทุนชุมชน ช่วยให้ชุมชนมีการตั้งเวทีระดับชุมชน หมู่บ้านข้างเคียง คณะทำงานจังหวัดและภูมิภาค ทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้และแนวทางแก้ไขร่วมกัน โดยสอนให้ผู้เกี่ยวข้องต้องรู้จักคิด รู้จักแก้ปัญหา รู้จักการบริหารจัดการ รู้จักการกระจายผลประโยชน์ และรู้จักการทำงานร่วมกันในลักษณะการประชาคมที่มีผู้คนหลากหลายกลุ่มที่มีแบบแผนวิธีคิด วิธีทำงาน ประสบการณ์และการเรียนรู้ที่ต่างกัน (ชีวิตชุมชน ฉบับเดือนมีนาคม-มิถุนายน 2544, หน้า 2-3)

2.2 บทเรียนของกองทุน ชีฟ ค่อกองทุนหมู่บ้าน 1 ล้านบาท กองทุนชีฟมีเป้าหมายเดียวกันกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองคือต้องการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน โดยใช้เงินเป็นตัวที่กระตุ้นให้ชาวบ้านรู้จักคิด รู้จักการแก้ปัญหา ด้วยตนเอง เพื่อที่จะให้ชุมชนสามารถรับมือกับทุกเรื่องที่เข้ามากระทบกับชุมชนของเราได้ ดังนั้นการสร้างชุมชนให้เข้มแข็งจึงเป็นแนวทางที่กองทุนหมู่บ้านจะละเลยเรื่องความเข้มแข็งไปไม่ได้ (ชีวิตชุมชน ฉบับเดือนมีนาคม-มิถุนายน 2544, หน้า 4-5)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเฉพาะหมู่บ้านของแวง หมู่ 1 ตำบลหนองระเวียง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งผู้ทำสารนิพนธ์ได้เข้าปฏิบัติงานตั้งแต่เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2544 ในโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยมีวิธีดำเนินการประเมินดังนี้

1. วิธีการประเมินโครงการ

ในการประเมินโครงการได้มีนักวิชาการหลายๆ ท่าน ได้สร้างแนวคิดและแบบจำลอง (Model) ต่างๆ ไว้ เช่น (อุคม จัรัสพันธุ์ และคณะ, 2545 : 84 – 91)

1.1 แนวคิดการประเมินของอัลคิน (Alkin's Concept of Evaluation) "การประเมิน คือ กระบวนการคัดเลือก การประมวลผลข้อมูลและการจัดระบบสารสนเทศที่มีประโยชน์เพื่อนำเสนอข้อมูลต่อผู้มีอำนาจการตัดสินใจ หรือใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางในการเลือกการดำเนินการโครงการ

1.2 แนวคิดการประเมินของพรอวิส (Provus's Fiscrepancy Evaluation) การประเมินเป็นการกำหนดเกณฑ์ มาตรฐานและการค้นหาช่องว่างระหว่างสิ่งที่เกิดขึ้นจริงกับเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อใช้เป็นตัวชี้วัดข้อบกพร่องของโครงการ และนำรูปแบบการประเมินความสอดคล้อง ที่เป็นกระบวนการเปรียบเทียบความแตกต่างของผลการปฏิบัติที่เกิดขึ้นจริงกับมาตรฐานที่กำหนดขึ้นทุกขั้นตอน และจะมีการพิจารณาความแตกต่างระหว่างสิ่งที่เกิดขึ้นจริงกับมาตราเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุง แก้ไขการดำเนินงานของโครงการให้มีประสิทธิภาพ

1.3 แนวคิดและรูปแบบการประเมินของไทเลอร์ (Tyler's Rationale and Model of Evaluation) "การประเมิน คือ การเปรียบเทียบพฤติกรรมที่สังเกตได้กับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้

สำหรับการประเมินโครงการกรณีศึกษาของกองทุนหมู่บ้านของแวง หมู่ที่ 1 ใช้รูปแบบการประเมินแบบ ชิฟฟ์โมเดล ตามกรอบความคิดทฤษฎีที่ได้เสนอไว้ในบทที่ 1 มีทั้งในระดับหมู่บ้านและรายบุคคล (ผู้กู้) ซึ่งประกอบด้วยวิธีการประเมิน 4 แบบดังนี้

1. การประเมินสถานะแวดล้อม (Context Evaluation) เป็นการประเมินสภาพทั่วไปของหมู่บ้านและรายบุคคล (ผู้กู้)

2. การประเมินปัจจัย (Input Evaluation) เป็นการประเมินปัจจัยนำเข้าของกระบวนการ การลงทุนหมู่บ้าน ทั้งระดับหมู่บ้านและรายบุคคล (ผู้กู้)

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้นจากกระบวนการบริหารจัดการกองทุน ทั้งระดับหมู่บ้านและรายบุคคล (ผู้กู้)

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้นจากกระบวนการบริหารจัดการกองทุน และระบบการดำเนินงานกิจการของผู้กู้

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการประเมินโครงการกรณีศึกษาของกองทุนหมู่บ้านของแขวง หมู่ที่ 1 นั้นได้กำหนดประชากรและขนาดของกลุ่มตัวอย่างดังนี้ (อุตม จรรย์สัมพันธ์ และคณะ, 2545 :80)

ประชากร (Population) หมายถึง สมาชิกทั้งหมดของกลุ่มเป้าหมายของการดำเนินโครงการที่ผู้ประเมินจะต้องเก็บรวบรวมข้อมูลให้ครบถ้วน เช่น ประชากรทั้งหมดในหมู่บ้านของแขวง หมู่ที่ 1 ต.หนองระเวียง อ.เมือง จ.นครราชสีมา

กลุ่มตัวอย่าง (Sample) หมายถึง สมาชิกบางส่วนของกลุ่มเป้าหมาย ที่เป็นตัวแทนที่ดีของประชากรในการเก็บรวบรวมข้อมูล เนื่องจากต้องประหยัดเวลา และงบประมาณที่ต้องใช้เป็นจำนวนมากในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากร สำหรับกรณีศึกษาของกองทุนหมู่บ้านของแขวง หมู่ที่ 1 นั้นได้ใช้กลุ่มตัวอย่าง

1. ผู้นำชุมชน เช่น ผู้ใหญ่บ้าน	1	คน
คณะกรรมการหมู่บ้าน	12	คน
2. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	15	คน
3. สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	60	คน
3.1 สมาชิกที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	41	คน
3.2 สมาชิกทั่วไป	19	คน
4. ประชาชนที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	106	ครัวเรือน
5. ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น พัฒนาการ		

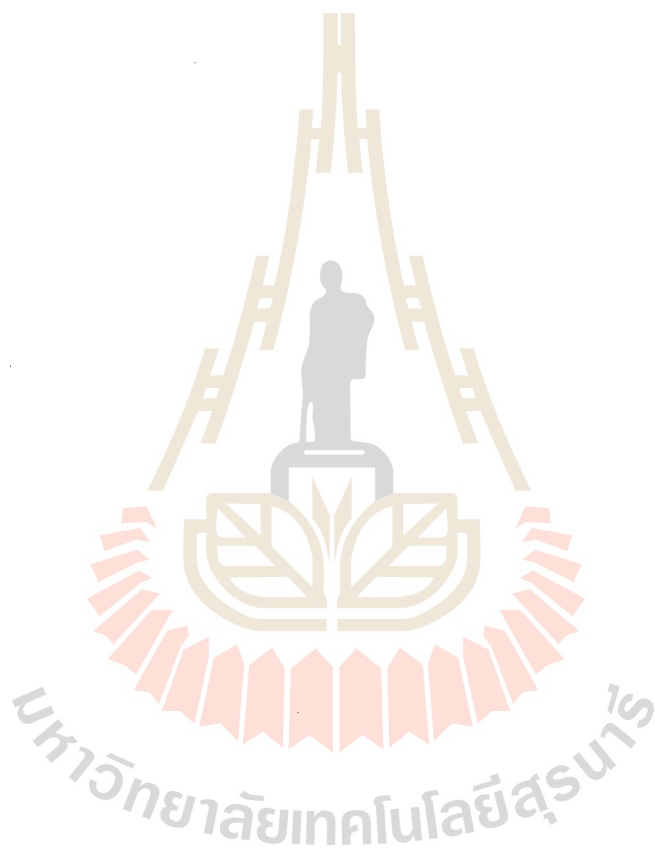
เจ้าหน้าที่สาธารณสุข อาจารย์นิเทศก์ประจำตำบลจำนวน 3 คน

และในการสุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้จัดทำสารนิพนธ์ ได้กำหนดเป็น

30 % จากจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 106 ครัวเรือน หรือ คิดเป็นจำนวน 31 ครัวเรือน

3. ตัวแปรและตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมินโครงการ

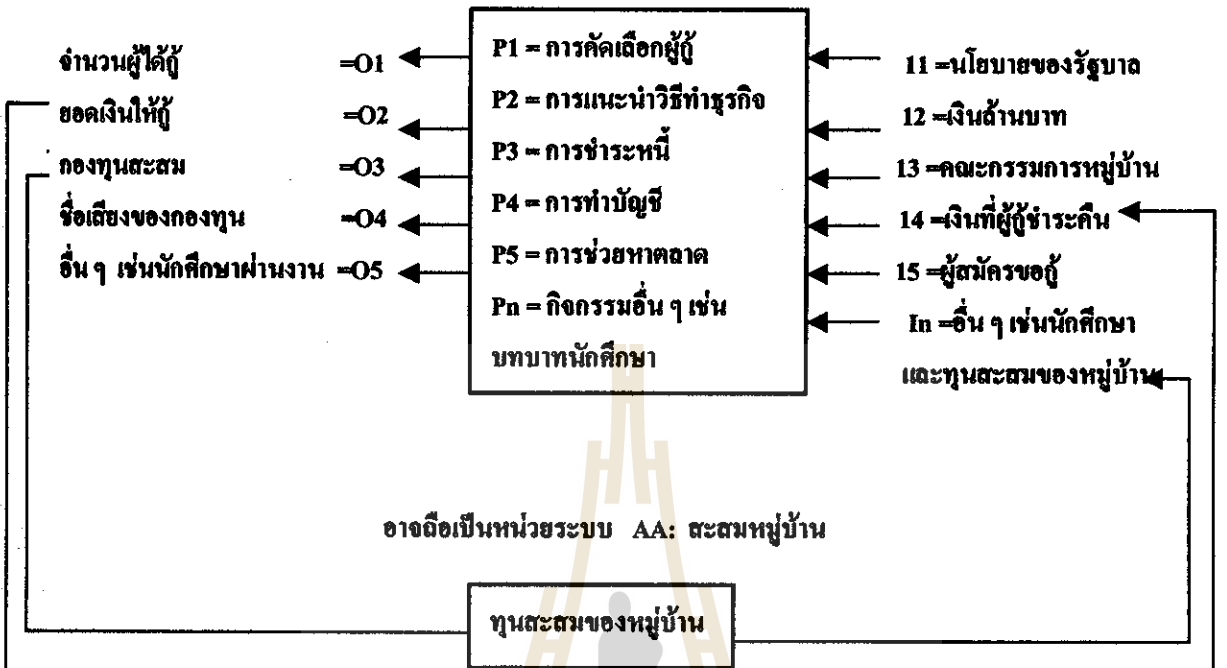
ตัวแปรและตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมินโครงการนั้น จะใช้ C มาเป็นหลักของประกอบ เพื่อหาตัวแปรและตัวชี้วัด ซึ่งจะแสดงองค์ประกอบภายในของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในรูปแบบของ "ชีพชีโมเดล" มีองค์ประกอบดังแผนภูมิที่ 3 นี้



ผลผลิต (O)

กระบวนการ (P)

ปัจจัยนำเข้า (I)

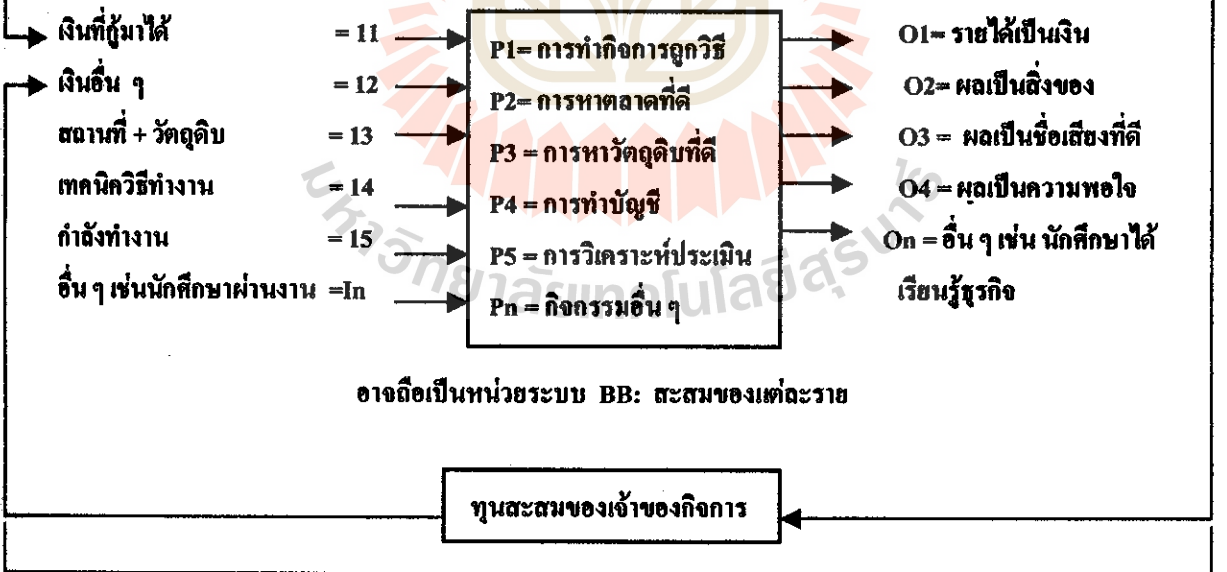


หน่วยระบบ B: หน่วยระบบการดำเนินการของผู้แต่ละราย (B1.....Bn)

ปัจจัยนำเข้า(I)

กระบวนการ(P)

ผลผลิต (O)



บริษัท (C)

แผนภูมิที่ 3 แสดงระบบการทำงานของโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยภาพรวมความคิดเชิงระบบประกอบไว้ด้วย หน่วยระบบ ดังนี้

1. หน่วยระบบ A หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้ โดยมี หน่วยระบบสะสมทุนเป็นหน่วยระบบพ่วง คือ หน่วยระบบ AA

2. หน่วยระบบ B หน่วยระบบการดำเนินงานของผู้กู้แต่ละราย โดยมีหน่วย สะสมทุนเป็นระบบพ่วง คือ หน่วยระบบ BB

ดังนั้นในการกำหนดตัวชี้วัดเพื่อที่จะประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชน เมื่อเป็นไปตามแผนภูมิข้างต้นนี้ ซึ่งมีรายการตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัดบริบท (C)

ตัวชี้วัดบริบท หมายถึง ตัวชี้วัดสภาพแวดล้อมของหน่วยระบบ A เป็นสำคัญ

ตัวชี้วัดบริบทของหน่วยระบบกองทุนหมู่บ้าน แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1. บริบทระดับประเทศ เช่น สภาพของดิน ป่าไม้ สภาพศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นต้น
ตัวชี้วัดบริบทของประเทศหรือตัวชี้วัดบริบทรอบนอก ประกอบไปด้วยตัวแปรดังต่อไปนี้

1.1 ความยากจนของประเทศ

1.2 นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม

(SMEs)

1.3 ภาวะการขาดดุลการค้าของประเทศ

1.4 สภาพแวดล้อมของประเทศในปัจจุบัน

1.5 ความเดือดร้อนและการเป็นหนี้สินของประชาชน

1.6 บรรยากาศของความอ่อนแอในท้องถิ่นชนบท บางคน เรียกว่า ความล้ม

สลายของท้องถิ่นชนบท

1.7 ค่านิยมในกระแสวัฒนธรรมและสินค้าในต่างประเทศ

2. บริบทระดับท้องถิ่น เช่น สภาพภูมิศาสตร์ของหมู่บ้าน/ชุมชนนี้ สภาพป่าไม้และหนองน้ำสภาพที่ดินทำกินของชาวบ้านในหมู่บ้าน/ชนบท และตัวบ่งชี้อื่นๆ

ตัวชี้วัดบริบทระดับท้องถิ่น หรือตัวชี้วัดบริบทภายในท้องถิ่น ประกอบไป

ด้วยตัวแปรดังนี้

2.1 ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน/ชุมชน

2.2 สภาพปัจจุบัน

2.3 ด้านเศรษฐกิจทั้งหมดบ้าน/ชุมชน

2.4 ด้านวัฒนธรรม

2.5 ข้อมูลด้านอื่นๆ

- ลักษณะบางประการด้านเศรษฐกิจและอาชีพ เช่น การมีหนี้สินของชาวบ้าน การมีที่ทำกินของตนเอง การเช่าที่ทำกิน การมีทัศนคติอยากได้สิ่งนั้น สิ่งนี้จนต้องขายทรัพย์สินเดิมที่มีหรือกู้ยืม การตลาดสำหรับผลิตผล และระดับฐานทางการเงินหรือสินทรัพย์

- วัฒนธรรมประเพณี หรือแบบแผนการดำเนินชีวิตที่เด่นๆ ของท้องถิ่น/ชุมชน

- ลักษณะบางประการที่เป็นศักยภาพในด้านดี ซึ่งจะเอื้อต่อการสร้างความแข็งแกร่งอย่างยั่งยืนให้แก่ชุมชน เช่น ความสามัคคี ความขยัน การมีแหล่งท่องเที่ยว การมีแหล่งอาหาร เป็นต้น

- ลักษณะบางประการที่สะท้อนถึงความไม่เข้มแข็งของชุมชน/ท้องถิ่น เช่น การละทิ้งถิ่น การแตกแยกของครอบครัว ความไม่สามัคคี โรคภัยประจำท้องถิ่น เป็นต้น

ตัวชี้วัดของหน่วยระบบ A

หน่วยระบบ A คือ หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้ดูแล ประกอบไปด้วยตัวชี้วัดจำนวน 4 ประการ คือ

1. ตัวชี้บริบท (Context Indicator) สำหรับตัวชี้วัดบริบทของหน่วยระบบ A นี้กล่าวไว้แล้วข้างต้น

2. ตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ A ประกอบไปด้วยตัวแปรดังนี้

2.1 นโยบายของรัฐบาลด้านการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น

2.2 เงิน 1 ล้านบาท

2.3 คณะกรรมการหมู่บ้าน

2.4 เงินที่ผู้ดูแลชำระคืน

2.5 ผู้สมัครขอกู้

2.6 อื่นๆ เช่น นักศึกษา บัณฑิต และทุนสะสมของหมู่บ้าน

3. ตัวชี้วัดของกระบวนการหน่วยระบบ A ประกอบไปด้วยตัวแปรดังต่อไปนี้

3.1 การคัดเลือกผู้ดูแล

3.2 การแนะนำวิธีทำธุรกิจ

3.3 การทำบัญชี

3.4 การช่วยหาตลาด

3.5 อื่นๆ เช่น บทบาทของนักศึกษา

4. ตัวชี้วัดผลผลิตของหน่วยระบบ A แบ่งออกเป็น 3 ด้านดังนี้

4.1 ผลโดยตรง (Immediate Result) ได้แก่ ตัวแปร

- จำนวนผู้กู้
- ยอดเงินให้กู้
- อื่นๆ

4.2 ผลกระทบโดยตรง (Direct Impact)

- จำนวนผู้ที่กู้ได้
- จำนวนทุนสะสมของหมู่บ้าน
- การขยายกิจการของผู้กู้
- การเกิดกิจการใหม่ๆ ขึ้นในท้องถิ่น

4.3 ผลกระทบทางอ้อม (Indirect Impact)

- กองทุนหมู่บ้านมีศักยภาพและความเข้มแข็ง
- ท้องถิ่นมีเครือข่ายการเรียนรู้
- ท้องถิ่นเครือข่ายการตลาด
- ท้องถิ่นมีภูมิคุ้มกันทางด้านเศรษฐกิจ
- อื่นๆ

ตัวชี้วัดระบบหน่วย B

หน่วยระบบ B การดำเนินกิจการของผู้กู้แต่ละรายประกอบไปด้วยตัวชี้วัด

จำนวน 4 หมวด คือ

1. ตัวชี้วัดบริบทของระบบ B แบ่งออกเป็น 3 ระดับดังนี้

1.1 ตัวชี้วัดบริบทระดับประเทศ ซึ่งเป็นตัวชี้วัดบริบทเทคนิคเดียวกันตัวชี้วัดระดับประเทศของหน่วยระบบ A ที่กล่าวไว้ข้างต้นแล้ว

1.2 ตัวชี้วัดบริบทระดับท้องถิ่น ซึ่งเน้นตัวชี้วัดบริบทเทคนิคเดียวกันกับตัวชี้วัดบริบทระดับท้องถิ่นของหน่วยระบบ A ที่กล่าวไว้ข้างต้นแล้ว

1.3 ตัวชี้วัดบริบทเฉพาะตัว ประกอบไปด้วยหลายตัวแปรดังต่อไปนี้

- ความรู้ความสามารถของผู้กู้และครอบครัว
- ทรัพย์สินของผู้กู้และเครือญาติ
- หนี้สินธนาคารของผู้กู้

- หนี้สินนอกกระบบของผู้กู้
- อาชีพหลักของผู้กู้
- รายได้ของครอบครัว
- ประสบการณ์ในการดำเนินการกิจการ

2. ตัวชี้วัดปัจจัยของหน่วยระบบ B ประกอบไปด้วยตัวแปรดังต่อไปนี้

- 2.1 เงินที่กู้มาได้
- 2.2 เงินอื่น ๆ
- 2.3 สถานที่และวัตถุดิบ
- 2.4 เทคนิควิธีทำงาน
- 2.5 กำลังการทำงาน

3. ตัวชี้วัดกระบวนการของหน่วยระบบ B ประกอบด้วยตัวแปร ดังต่อไปนี้

- 3.1 การทำกิจการถูกวิธี
- 3.2 การหาตลาดที่ดี
- 3.3 การหาวัตถุดิบที่ดี
- 3.4 การทำบัญชี
- 3.5 อื่น ๆ

4. ตัวชี้วัดผลผลิตของหน่วยระบบ B แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

- 4.1 ผลโดยตรง ได้แก่
 - รายได้เป็นเงิน
 - ผู้กู้ได้ผลผลิตเป็นถึงของ
 - อื่น ๆ
- 4.2 ผลกระทบโดยตรง ได้แก่
 - ผู้กู้ได้ขยายกิจการ
 - ผู้กู้ได้ทำกิจการด้วยเทคนิควิธีการที่ดีขึ้น เนื่องมาจากการได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
 - อื่น ๆ
- 4.3 ผลกระทบทางอ้อม ได้แก่
 - ผู้กู้มีการพึ่งตนเอง
 - ผู้กู้มีศักยภาพและมีความเข้มแข็งในกิจการของตนเองอย่างยั่งยืน
 - การกลับคืนถิ่นของประชาชน

กล่าวโดยสรุปแล้ว ตัวชี้วัดการประเมินโครงการ โดยภาพรวมของหน่วยระบบ A และหน่วยระบบ B มีความเชื่อมโยงต่อกัน เช่น ปัจจุบันำเข้าของหน่วยระบบ A บางตัว ต้องพึ่งพาผลผลิตของหน่วยระบบ B คือ รายได้ที่เป็นเงิน ผู้ดูแลรายต้องส่งเงินคืนกองทุนหมู่บ้าน ดังนั้น เงินที่ผู้ชำระคืนเป็นตัวชี้วัดปัจจุบันำเข้าของหน่วยระบบ A

ความสำเร็จของโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ต้องประเมินทั้ง 2 หน่วยระบบ เพราะหน่วยระบบ A ประสบความสำเร็จไม่ขึ้นอยู่กับผลผลิตที่ได้จากหน่วยระบบ B กล่าวคือ ถ้าหน่วยระบบการดำเนินงานของผู้ดูแลประสบความสำเร็จ เงินที่ผู้ชำระคืนก็จะส่งเข้าไปเป็นปัจจุบันำเข้าให้แก่หน่วยระบบ A มากขึ้น ในทำนองเดียวกันกับผลผลิตของหน่วยระบบ A คือ ยอดเงินกู้ที่ให้กับผู้ดูแล ถ้าออกไปสู่คนดีและมากพอ หน่วยระบบ B จะประสบผลสำเร็จด้วย

4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในกรณีศึกษากองทุนหมู่บ้านของแขวง หมู่ที่ 1 ครั้งนี้ ได้มีการใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. การสังเกต

เป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อนำไปใช้ในการสังเกตพฤติกรรม หรือปฏิกิริยาของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง ที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ของการสังเกต โดยจะต้องมีการบันทึกข้อมูลทันทีที่สังเกตเห็นเหตุการณ์นั้น ๆ และลักษณะในการสังเกตพฤติกรรมที่ดีนั้น ควรเป็นดังนี้ (อุคม จัรัสพันธ์ และคณะ, 2545 : 107)

- 1.1 มีความเป็นปรนัย โดยไม่นำความรู้สึกส่วนตัวมาเป็นอคติต่อสิ่งที่สังเกตได้
- 1.2 มีรายละเอียดและมีความเฉพาะเจาะจง และเมื่อนำมาพิจารณาร่วมกันแล้วจะทำให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน
- 1.3 มีการสังเกตในสถานการณ์ที่หลากหลายเพื่อให้มีความเข้าใจเหตุการณ์และพฤติกรรมต่าง ๆ ที่แสดงออกมา
- 1.4 ข้อมูลที่ได้ควรเป็นข้อมูลที่สมบูรณ์ และพิจารณาจากหลาย ๆ ประเด็นประกอบกันเป็นข้อสรุป

2. การสัมภาษณ์

เป็นเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการข้อมูลเชิงลึก หรือกลุ่มตัวอย่างที่อ่านหนังสือไม่ออก/เขียนหนังสือไม่ได้ และจะต้องใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลค่อนข้างมาก

ประเภทของแบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ (อุคม จัรัสพันธ์ และคณะ ,2545:105)

1. แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ได้กำหนดคำถามไว้อย่างชัดเจนตามลำดับในประเด็นที่ต้องการคำตอบ จำแนกได้เป็น

1.1 แบบปลายปิด จะกำหนดให้ผู้ตอบสามารถตอบได้ เช่น ใช่-ไม่ใช่ ซึ่งจะสามารถพบได้ใน บร. 2 และบร.9

1.2 แบบปลายเปิด จะไม่กำหนดคำตอบให้ผู้ตอบสามารถตอบได้อย่างอิสระ ซึ่งจะสามารถพบได้ใน บร.3 และบร.9

3. แบบสอบถามและแบบสำรวจ จะประกอบไปด้วย (เฉลียว บุญภักดี และคณะ ,2545:182-184)

3.1 แบบตรวจสอบรายการ เป็นเครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยการทำเครื่องหมายเพื่อแสดง เช่น ใช่-ไม่ใช่, เห็นด้วย-ไม่เห็นด้วย

3.2 แบบสำรวจ มีลักษณะเหมือนกับแบบตรวจสอบรายการแต่ต่างกันตรงที่แบบสำรวจ จะถามเพียงเรื่องใดเรื่องหนึ่งเท่านั้น อาจจะเป็นเรื่องของความสนใจ เจตคติ พฤติกรรม หรือคุณธรรมต่าง ๆ

3.3 แบบสอบถาม เป็นที่นิยมใช้กันมากที่สุดในการเก็บรวบรวมข้อมูล อาจจะเป็นแบบให้เขียนตอบ หรือกรอกข้อความสั้น ๆ หรือตอบยาว ๆ ก็ได้

3.4 มาตรการจัดอันดับ เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินสถานการณ์ หรือคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ไม่สามารถวัดออกมาเป็นเชิงปริมาณได้โดยตรง เช่น การวัดความประพฤติ โดยจะเข้าคุณลักษณะที่ต้องการวัดออกมาเป็นระดับต่าง ๆ กันจากมากที่สุดไปจนถึงน้อยที่สุด เช่น 5,4,3,2,1 เป็นต้น

3.5 แบบทดสอบ เป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นมาอย่างมีระบบเพื่อใช้วัดพฤติกรรม หรือความสามารถด้านต่าง ๆ อาจจะเป็นทางสมอง อารมณ์และความเคลื่อนไหวของร่างกาย

ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองครั้งนี้ได้ใช้เครื่องมือเป็นแบบรายงานต่าง ๆ ที่เรียกว่า "แบบรายงานบริบทชุมชน" หรือ บร. ดังนี้

บร. 1 แบบเก็บข้อมูลบริบทหมู่บ้าน

บร. 2 แบบเก็บข้อมูลตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน

บร. 3 แบบเก็บข้อมูลความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อกองทุน

เมือง

- บร. 4 แบบรายงานการปฏิบัติงานของกองทุนหมู่บ้านในแต่ละเดือน
- บร. 5 แบบรายงานผลการจัดเวทีบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- บร. 6 แบบรายงานผลการจัดเวทีกลุ่มผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- บร. 7 แบบสรุปรายงานผลการสัมภาษณ์ตัวชี้วัดความเข้มแข็ง
- บร. 8 โครงการเศรษฐกิจชุมชนหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์
- บร. 9 แบบบันทึกการสัมภาษณ์
- บร. 10 แบบสรุปบทเรียนชุมชน/หมู่บ้าน
- บร. 11 แบบศึกษาเจาะลึกรายกรณีของผู้กู้
- บร. 12 การวิเคราะห์จัดทำแผนแม่บทชุมชน

(รายละเอียดสามารถศึกษาเพิ่มเติมได้ในภาคผนวก)

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล (อุดม จักรัศพันธ์ และคณะ , 2545 : 94)

ข้อมูล คือ ข้อเท็จจริงที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลของกลุ่มเป้าหมายหรือเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้ตอบคำถาม ในประเด็นที่ต้องการประเมิน โดยจะต้องมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ ซึ่งจำแนกแหล่งข้อมูลได้ดังนี้

1. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data Source) เป็นแหล่งข้อมูลที่ผู้ประเมินสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้โดยตรงจากกลุ่มเป้าหมายด้วยตัวเอง เช่น การสัมภาษณ์ ,แบบสอบถาม

2. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Second Data Source) เป็นแหล่งข้อมูล que เลือกใช้จากแหล่งข้อมูลที่มีผู้เก็บรวบรวมไว้แล้ว เช่น เอกสารบันทึกต่างๆ จปฐ , กชช 2ค , ระเบียบกองทุนของหมู่บ้าน เป็นต้น

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ของกองทุนหมู่บ้านของแวง หมู่ที่ 1 ตลอดระยะเวลาในการปฏิบัติงาน เพื่อใช้ในการทำสารนิพนธ์นั้นมีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ศึกษาจากเอกสารต่าง ๆ เช่น จปฐ., กชช 2 ค., ระเบียบกองทุนหมู่บ้านของแวง เป็นต้น

2. การสังเกตและการบันทึกข้อมูล

จะมีการสังเกตและบันทึกเกี่ยวกับสภาพทั่ว ๆ ไปของหมู่บ้านของแยะ ไม่ว่าจะเป็นสภาพพื้นที่ สภาพภูมิศาสตร์ ฯลฯ ในการเข้าไปสังเกตจะเข้าไปสังเกตแบบมีส่วนร่วม คือการเข้าไปใช้ชีวิตร่วมกับชาวบ้านในหมู่บ้าน และพยายามให้คนในชุมชนนั้นยอมรับและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน

3. การสัมภาษณ์

เป็นการสนทนาที่ต้องการคำตอบที่หลากหลาย โดยจะไม่จำกัดการศึกษา, อายุ, เพศ, อาชีพ และขณะสัมภาษณ์ยังสามารถสังเกตพฤติกรรมต่าง ๆ ของผู้ตอบได้ และในการสัมภาษณ์นั้นจะใช้แบบรายงานต่าง ๆ ทั้ง 12 แบบรายงาน โดยจะสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน, คณะกรรมการหมู่บ้าน, สมาชิกกองทุน, ประชาชนในหมู่บ้าน สำหรับสมาชิกที่กู้เงินไปจะมีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายการณ์ ใน บร.11

4.การจัดเวทีประชาคม

ในการจัดเวทีประชาคมหมู่บ้าน ไม่ว่าจะเป็นการจัดสนทนาระหว่างกลุ่มสมาชิกที่กู้เงิน (บร.6)และการจัดทำแผนแม่บทชุมชน (บร.12) ชาวบ้านจะได้ปรึกษาหารือเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ โดยจะจัดทั้งระดับหมู่บ้านและตำบล

5.การใช้แบบสอบถาม

เป็นอีกวิธีหนึ่งในการเก็บรวบรวมข้อมูล แต่ก็ประสบปัญหาต่าง ๆ เช่นชาวบ้านอ่านหนังสือไม่ค่อยออก จึงใช้วิธีการสัมภาษณ์แทน

6.การวิเคราะห์ข้อมูล (อุดม จักรพันธ์ และคณะ , 2545 : 113-121)

เป็นกระบวนการนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาจัดทำให้เป็นระบบ ระเบียบ เพื่อสะดวกและรวดเร็วง่ายต่อการทำความเข้าใจ แปลความ และสรุปความ โดยเริ่มตั้งแต่ขั้นตอนการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล การจำแนกประเภทของข้อมูล แล้วนำมาดำเนินการวิเคราะห์โดยการเลือกใช้ค่าสถิติ ที่เหมาะสมกับจุดประสงค์ระดับของข้อมูล เป็นต้น แล้วนำข้อมูลนั้น ๆ มาคำนวณด้วยมือ เครื่องคำนวณ หรือคอมพิวเตอร์ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลที่อยู่ในลักษณะของตัวเลขแล้วสรุปผลโดยใช้ค่าสถิติ ข้อมูลประเภทนี้ได้แก่ รายได้ของชาวบ้าน จำนวนประชากร ฯลฯ สำหรับกรณีศึกษาของกองทุนหมู่บ้านของแยะ หมู่ที่ 1 นั้น ได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ ดังนี้

1.1 การแจกแจงความถี่ เป็นค่าที่แสดงจำนวน ในลักษณะของความถี่ของข้อมูลที่เกิดขึ้นในแต่ละสถานการณ์ จะใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลของตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน (ปร.2)

1.2 ค่าร้อยละ เป็นค่าสถิติพื้นฐานที่นำมาเปรียบเทียบกันเพื่อแสดงว่า กลุ่มเป้าหมายคิดเป็นเท่าไร โดยใช้สูตรดังนี้

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนกลุ่มเป้าหมาย}}{\text{จำนวนครัวเรือนทั้งหมด}} * 100$$

1.3 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต เป็นค่ากลางที่จะเป็นตัวแทนของข้อมูลโดยการนำค่าของข้อมูลทุกตัวมารวมกันแล้วหารด้วยจำนวนข้อมูล จะใช้ในการจำนวนรายได้ของประชาชน

1.4 ฐานนิยม เป็นค่ากลางที่เป็นตัวแทนของข้อมูลที่มีจำนวนมากที่สุดในกลุ่มเป้าหมาย โดยการแจกแจงความถี่ จะใช้ในการหาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่อยู่ในลักษณะของข้อความที่เป็นบรรยายเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ หรือความคิดเห็น ในการประเมินที่กำหนดอย่างลึกซึ้ง ในการทำสารนิพนธ์เล่มนี้ได้ใช้การวิเคราะห์เชิงคุณภาพเป็นส่วนมากโดยข้อมูลประเภทนี้ ได้แก่ ความเข้าใจของชาวบ้านเกี่ยวกับกองทุน ความเชื่อด้านต่าง ๆ ฯลฯซึ่งจะสามารถพบได้ในแบบ ปร. ดังนี้

- ปร.3 ทัศนคติของชาวบ้านที่มีต่อกองทุนเงินล้าน
- ปร.9 การได้มาของระเบียบของกองทุน,การคัดเลือกคณะกรรมการ
- ปร.12 การจัดทำแผนแม่บทชุมชน

บทที่ 4

ผลการติดตามการประเมินโครงการ

ผู้ทำสารนิพนธ์ได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับผลการติดตามการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ในกรณีศึกษาของกองทุนหมู่บ้านของแขวง หมู่ที่ 1 ตำบลหนองระเวียง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ได้ทำตามกรอบแนวคิดทฤษฎี ซิปป์โมเดล สามารถสรุปได้เป็น 5 ด้านดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการประเมินบริบทชุมชน

ตอนที่ 2 ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม

ตอนที่ 3 ผลการประมวลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้กู้

ตอนที่ 4 ผลอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นจากโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ตอนที่ 5 สรุป (การบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์)

สำหรับรายละเอียดมีดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการประเมินบริบทชุมชน

1. บริบทระดับประเทศ

1.1 ปัญหาความยากจน ถือว่าเป็นปัญหาที่สำคัญที่สุด เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพ เกษตรกรรม และเป็นศัตรูอันดับหนึ่งของประเทศ

สาเหตุของปัญหาความยากจน (นงลักษณ์ เทพสวัสดิ์, 2543 : 35-37) ได้แก่

1. ปัญหาการขาดแคลนปัจจัยการผลิตในภาคการเกษตร เช่น ปุ๋ย ยาฆ่าแมลง สินเชื่อทางการเกษตร ซึ่งส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการผลิตตกต่ำ ความด้อยประสิทธิภาพในด้านแรงงาน

2. ปัญหาด้านการตลาด ถึงแม้ว่าชาวนาจะมีปัจจัยการผลิตต่าง ๆ พร้อมมูลจนสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตขึ้นได้มาก ลงทุนเพื่อให้ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น แต่อาจส่งผลให้ราคาพืชผลต่ำลงจนคุ้มค่าแรงงานและทุนที่ได้ทุ่มเทลงไป

ถึงแม้ว่ารัฐบาลมีความตั้งใจที่จะแก้ไขปัญหาความทุกข์ยากของประชากร แต่ก็มีอุปสรรคหลายประการ เช่น

ประการแรก : ทรัพยากรและพลังอำนาจของชาติมีจำนวนจำกัด จึงจำเป็นต้องจัดลำดับความสำคัญและเร่งด่วนของปัญหา และดำเนินการตามลำดับความสำคัญของปัญหานั้น

ประการที่สอง : บางสถานการณ์เกิดปัญหาเร่งด่วนเฉพาะหน้า จำเป็นต้องเข้าไปแก้ไขปัญหาย่างเร่งด่วน ทำให้การแก้ปัญหาพื้นฐานจะต้องชะลอไปก่อน

ประการที่สาม : ปัญหาบางเรื่องมีความซับซ้อนและต้องใช้เวลาในการแก้ไข เช่น ปัญหาความยากจนของประชาชน มีสาเหตุมาจากปัจจัยหลายประการแต่ละปัจจัย ล้วนแก้ไขได้ยาก

ประการที่สี่ : โครงการใหญ่ ๆ แก้ปัญหาความยากจนนั้น มีอุปสรรคมากมาย เช่น เรื่องของผลประโยชน์ต่าง ๆ

ในปัจจุบันนี้ประเทศไทย มีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ แต่ทำไมประชาชนชนบทจึงตกอยู่ในสภาพที่ยากจน ข้อนี้คือ ตัวปัญหาและคำตอบของปัญหานี้คือ เพราะการกระจายรายได้ออกไปสู่ประชาชนในชนบทยังไม่เป็นธรรม มาตรการอย่างหนึ่งที่ทำให้สำเร็จคือ การพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดย่อม และอุตสาหกรรมเกษตรไปสู่ชนบทในทั่วถึงและยุติธรรม

1.2 นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

นโยบายการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมที่สำคัญมีดังนี้

1. ช่วยยกระดับขีดความสามารถและประสิทธิภาพในการประกอบอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม โดยมีแนวทางการดำเนินงานดังนี้

- พัฒนาทักษะความรู้และความสามารถด้านเทคโนโลยีด้านการจัดการแก่บุคลากรภาคอุตสาหกรรม

- เสริมสร้างความเข้มแข็งของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมชั้นกลางซึ่งผลิตสินค้าอุตสาหกรรมให้แก่ชั้นปลาย โดยเฉพาะในเรื่องคุณภาพมาตรฐานของผลิตภัณฑ์เพื่อก่อให้เกิดการเชื่อมโยงและการรับช่วงการผลิต

- การสนับสนุนกิจกรรมให้คำปรึกษาแนะนำตลอดจนข้อมูลข่าวสารด้านการผลิตเทคโนโลยีการตลาดการเงินและการจัดการเพื่อช่วยแก้ปัญหาในช่วงวิกฤตทางเศรษฐกิจ

2. ส่งเสริมสนับสนุนการกระจายอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมไปสู่ภูมิภาคและชนบทให้เกิดความมั่นคง โดยมีแนวทางการดำเนินงานดังนี้

- สนับสนุนให้เกิดผู้ประกอบการอิสระขึ้นในท้องถิ่น โดยเร่งดำเนินโครงการสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมชนบท

- ส่งเสริมงานรับช่วงการผลิตจากโรงงานส่วนกลางไปสู่ท้องถิ่น

3. ส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ให้เข้มแข็งและเอื้ออำนวยต่อการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม โดยมีแนวทางการดำเนินงานดังนี้
- เร่งรัดการจัดทำแผนพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม
 - เร่งปรับปรุงระบบการทำงาน และการประสานการทำงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพ
 - พัฒนาบุคลากรให้มีระดับความรู้ ความสามารถที่จะรองรับงานการส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมในเชิงรุก

3. ภาวะการขาดดุลการค้าของประเทศ

ในปัจจุบันนี้ปัญหานี้เป็นปัญหาที่เป็นอันตรายต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ เราส่งออกสินค้าของเราไปขายยังต่างประเทศได้น้อย การขาดดุลการค้าจึงเป็นไปในอัตราสูงต่อเนื่องกันเป็นเวลานาน แม้ว่าทุกวันนี้รัฐบาลจะพยายามลดการขาดดุลการค้าลงบ้าง แต่ก็ยังขาดดุลอยู่อีกมาก ส่วนภาระหนี้สินของประเทศนั้น โดยการกู้เงินจากต่างประเทศเพื่อมาใช้จ่ายพัฒนาประเทศ แต่ก็ไม่ได้ก่อให้เกิดผลอย่างคุ้มค่าเท่าที่ควร เพราะต้องเสียดอกเบี้ยในอัตราสูง จึงส่งผลกระทบต่อในด้านดุลการชำระเงินและเสถียรภาพทางการเมืองของประเทศด้วย

สำหรับการแก้ปัญหาการขาดดุลการค้าและภาระหนี้สินของประเทศของประเทศไทย ควรเน้นที่แนวทางพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่อง “เศรษฐกิจพอเพียง” โดยต้องลดการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ และส่งเสริมการใช้สินค้าภายในประเทศของเรา ก็จะช่วยให้ปัญหาลดลงได้บ้าง (นงลักษณ์ เทพสวัสดิ์ , 2543 : 2)

สำหรับการส่งออกตั้งแต่เดือนมกราคม เป็นต้นมา จะพบว่าการส่งออกในช่วง 3 เดือนแรก มีอัตราการขยายตัวลดลง แต่พอถึงเดือนเมษายน การส่งออก เริ่มขยายตัวเป็นบวก จนถึงเดือนมิถุนายน แต่เนื่องจากในปีนี้เป็นปีปัญหาเศรษฐกิจ มีการตรวจพบสารไนโตรฟูเร็นในสินค้าไก่และกุ้งจากไทย ทำให้การส่งออกกุ้งแช่แข็งติดลบอย่างมาก ประกอบกับค่าเงินบาทแข็งตัวขึ้น และไม่มีเสถียรภาพในช่วงเดือนที่ผ่านมา หากไม่เร่งแก้ปัญหาการส่งออกของไทย อาจจะต้องติดลบต่อเนื่องเป็นปีที่สองติดต่อกันก็ได้ (ประชาชาติธุรกิจ . 4 ส.ค 2545, หน้า 6)

4. ค่านิยมในกระแสวิวัฒนธรรมและสินค้าจากต่างประเทศ

การใช้สินค้าจากต่างประเทศ ประชาชนส่วนใหญ่นิยมใช้ของที่มาจากต่างประเทศไม่ว่าจะเป็น กระเป๋า รองเท้า ฯลฯ คิดว่ามีคุณภาพดี แต่การนิยมสินค้าต่างประเทศนั้น

เป็นค่านิยมที่ไม่ถูกต้อง เพราะคิดค่าสินค้าไทยไม่มีคุณภาพ ซึ่งในปัจจุบันนี้สินค้าไทยมีคุณภาพมากกว่าต่างประเทศหลายอย่างและก็มีราคาถูกด้วย

สำหรับค่านิยมในกระแสวัฒนธรรม ก็คือ การไม่มีความเคารพนับถือผู้ใหญ่ไม่มีความนับถือ ไม่เห็นความสำคัญของผู้อาวุโส ซึ่งแต่ก่อนเด็กไทยมีความอ่อนน้อมต่อผู้ใหญ่และอีกประเด็นหนึ่ง คือ การทดลองใช้ชีวิตก่อนแต่ง หรือ การอยู่ด้วยกันก่อนแต่งงาน สมัยนี้เป็นที่นิยมกันมากโดยเฉพาะคนที่อยู่ในวันหนุ่ม – สาว ในวัยเรียน ซึ่งบางคนยังไม่มีความพร้อม ผลที่ตามมาก็คือ เด็กถูกทอดทิ้ง ซึ่งก็จะทำให้เกิดปัญหาสังคม ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาที่สำคัญมากของประเทศ ควรจะเร่งมีการแก้ไขโดยด่วน

5. บรรยากาศความอ่อนแอในท้องถิ่นชนบท (ความล่มสลายของท้องถิ่นชนบท)

ความสำเร็จในการบริหารจัดการหมู่บ้าน ต้องคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก โดยคิดพิจารณาด้วยเหตุและผลพยายามพัฒนาปรับปรุงรูปแบบกฎเกณฑ์ให้เป็นทีพอใจของทุกฝ่าย เน้นเรื่องความโปร่งใส ให้สมาชิกในชุมชนได้ทราบข้อมูลอย่างสม่ำเสมอจะทำให้ทุกฝ่ายพอใจ และให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ส่วนความล่มสลายในท้องถิ่นชนบทนั้น เนื่องจากมีการหวังอำนาจเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว และพวกพ้องชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ แต่ที่สำคัญคือ ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการ จึงทำให้การบริหารงานไม่มีประสิทธิภาพ ความล่มสลายจึงเข้ามาเยือน

2. บริบทระดับชุมชน

1. ประวัติความเป็นมา

จากการบอกเล่าของคนรุ่นก่อน ๆ เล่าว่า คนกลุ่มแรกที่มาอยู่ก่อนคือชาวเขมรที่อพยพมาเพื่อก่อสร้างปราสาทหินพนมวันท์ แต่จะต้องใช้เวลาในการเดินทางมาสร้างถึง 3 วันจึงจะมาถึงที่สร้างแต่เมื่ออพยพมาถึงหมู่บ้านแห่งนี้ได้เกิดโรคระบาดขึ้นคือโรคหิวาห์ จึงจำเป็นต้องอพยพย้ายเข้ามาอยู่ในที่ที่เป็นหมู่บ้าน และที่แห่งนี้แต่ก่อนเป็นป่าที่รกมากและมีสัตว์ป่าอาศัยอยู่ชุกชุม เช่น เสือ แต่สำหรับชื่อของหมู่บ้านนั้นเกิดจากการที่ขบวนม้าของยาโมที่กลับจากลาวเมื่อมาถึงหมู่บ้านแห่งนี้ก็เกิดอาการเหนื่อยล้าเพราะเป็นทรายแดง ยาก็ร้อน ทำให้ม้าต้องเดินทางด้วยความอ่อนล้า และการเดินลักษณะนี้เรียกว่า “เดินของแย่ง” แล้วต่อจากนั้นมาจึงค่อยเพลงจากของแย่งมาเป็นของแย่งเหมือนในปัจจุบันนี้

สำหรับอาชีพของประชาชนในสมัยก่อนนั้นคือการทำเกษตรกรรม เช่น การทำนา การปลูกผัก เลี้ยงสัตว์ และปัจจุบันนี้อาชีพเหล่านี้ก็ยังคงอยู่ในหมู่บ้าน ส่วนอาชีพที่เสริมขึ้นมา

หลังจากการทำนา คือการรับจ้างทอผ้าไหมจากบริษัทจิมทอมสัน และโรงงานบัวทองไหมไทย โดยจะทำอยู่ที่บ้านและโรงงาน และมีอาชีพใหม่ที่เกิดขึ้นมาก็คือ การรับจ้างทำงานโรงงานในเขตอุตสาหกรรมสุรนารี

2.สภาพปัจจุบัน

2.1 ลักษณะประชากร

หมู่บ้านของแขวง หมู่ที่ 1 มีจำนวนประชากร 349 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 53.58 จากจำนวนประชากรทั้งหมด และ กลุ่มอายุส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 18 ปี- 50 ปีแสดงได้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ตารางแสดงจำนวนร้อยละของประชากรจำแนกตามลักษณะของประชากร

ลักษณะของประชากร	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	162	46.42
- หญิง	187	53.58
รวม	349	100
2. อายุ		
1วัน - 3 ปีเต็ม	13	3.72
3ปี 1วัน - 6ปีเต็ม	20	5.73
6ปี 1วัน - 12ปีเต็ม	28	8.02
12ปี 1วัน - 15ปีเต็ม	14	4.02
15ปี 1วัน - 18ปีเต็ม	16	4.58
18ปี 1วัน - 50ปีเต็ม	175	50.15
50ปี 1วัน - 60ปีเต็ม	40	11.46
60ปี 1วันขึ้นไป	43	12.32
รวม	349	100

ปัจจุบันนี้หมู่บ้านของแวงได้รับเบี้ยยังชีพของคนชรา จำนวน 7 รายๆ ละ 300 บาท และยังมีเหลือคนชราอีกมากมายที่ยังไม่ได้รับการเสนอชื่อแล้วแต่ยังไม่ได้รับอนุมัติจากทางการ และในหมู่บ้านยังมีคนพิการ 2 คนซึ่ง ตาบอดและขาพิการ ซึ่งยังไม่ได้รับการช่วยเหลือจากทางการ

2.2 แหล่งน้ำในหมู่บ้าน

แหล่งน้ำในหมู่บ้านของแวง หมู่ที่ 1 ชาวบ้านส่วนใหญ่จะนิยมขุดบ่อหรือสระน้ำขึ้นมาใช้เองตามตารางดังนี้

ตารางที่ 2 จำนวนแหล่งน้ำและการใช้น้ำจำแนกตามแหล่งน้ำ

แหล่งน้ำ	จำนวน	การใช้น้ำ	
		ตลอดปี	ไม่ตลอดปี
บ่อน้ำตื้น	20	/	
บ่อน้ำบาดาล	2	/	
สระน้ำ	3	/	
คลอง	2	/	
ห้วย	-		
หนอง	-		
บึง	-		
แม่น้ำ	-		
ฝายกั้นน้ำ	1	/	
เขื่อนกั้นน้ำ			
ทะเล	-		

ในด้านสาธารณูปโภคของหมู่บ้านของแวง หมู่ที่ 1 เช่น

ถนน สมัยก่อนเป็นถนนลูกรัง แต่ต่อมาทางองค์การบริหารส่วนตำบลหนองระเวียงได้จัดสรรงบประมาณในการสร้างถนนเพื่อให้ประชาชนได้รับความสะดวกสบายในการคมนาคม ดังนี้

ปี 2541 เป็นถนนลูกรังและต่อมา ในปี พ.ศ. 2541 ได้สร้างเป็นถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก กว้าง 4 เมตร มีระยะทาง 307 เมตร

ปี 2545 สร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก กว้าง 4 เมตร มีระยะทาง 245 เมตร

ไฟฟ้า มีใช้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2524 ปัจจุบันนี้มีไฟฟ้าใช้ทุกครัวเรือน
ประปา ปี พ.ศ.2542 ได้ใช้ร่วมกับบ้านของแยะ หมู่ที่ 8 ตำบลพะเนา แต่ต่อมาในปี พ.ศ.2544 ได้ใช้ร่วมกับกรมอนามัย ซึ่งตั้งอยู่ที่ บ้านโคกนาค หมู่ที่ 10 ตำบลหนองระเวียง

โทรศัพท์ ชาวบ้านส่วนใหญ่นิยมใช้โทรศัพท์มือถือกันมาก สำหรับการคมนาคมนั้นถือว่าได้รับความสะดวกสบายมาก มีพื้นที่ติดกับถนนเพชรมาตุศลา(ราชสีมา-จักราช)และมีรถประจำทางสาย ราชสีมา-ท่าช้าง และ ราชสีมา-บุรีรัมย์ ผ่าน

3. สภาพภูมิศาสตร์ของหมู่บ้าน

หมู่บ้านของแยะ หมู่ที่ 1 นั้นตั้งอยู่ติดถนนเพชรมาตุศลา (ราชสีมา-จักราช) และมีอาณาเขตในการติดต่อดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ บ้านมะค่า ตำบลโพธิ์กลาง อำเภอเมือง
 - ทิศใต้ ติดต่อกับ บ้านของแยะ หมู่ที่ 8 ตำบลพะเนา อำเภอเมือง
 - ทิศตะวันตก ติดต่อกับ บ้านของแยะ หมู่ที่ 8 ตำบลพะเนา อำเภอเมือง
 - ทิศตะวันออก ติดต่อกับ บ้านใหม่ของแยะ หมู่ที่ 9 ตำบลพะเนา อำเภอเมือง
- และตั้งอยู่คั่นกลางระหว่างบ้านของแยะ หมู่ที่ 8 และบ้านใหม่ของแยะ หมู่ที่ 9

ของตำบลพะเนา

4. สภาพเศรษฐกิจและสังคมของหมู่บ้าน

เนื่องจากชาวบ้านส่วนใหญ่มีอาชีพ ทำนา และปลูกผัก เป็นอาชีพหลัก ที่สามารถสร้างราย ได้ให้แก่ชาวบ้าน ส่วนอาชีพเสริมรับจ้างทอผ้าไหมจะทออยู่ที่บ้าน ก็ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นอีกทางหนึ่งที่ทำให้ชาวบ้าน อยู่ดีกินดีสามารถส่งบุตรหลานเรียนในระดับสูงๆ ได้ ส่วนหนุ่ม-สาวนิยมไปทำงานรับจ้างในเขตอุตสาหกรรมสุรนารี สำหรับพื้นที่ในการทำการเกษตรนั้นมี 1,355 ไร่ แบ่งเป็นที่นา 685 ไร่ และที่สวนประมาณ 670 ไร่ และมีที่ดินในการทำกินโดยเฉลี่ย ดังนี้

จำนวน 1-5 ไร่	จำนวน	3	ครัวเรือน
6-10 ไร่	จำนวน	43	ครัวเรือน
11-12 ไร่	จำนวน	40	ครัวเรือน
21-50 ไร่	จำนวน	5	ครัวเรือน

ในหมู่บ้านของแฉง หมู่ที่ 1 มีร้านค้าเล็ก ๆ จำนวน 1 ร้านจะดำเนินธุรกิจขายของชำ เช่น ของกิน ของใช้ต่าง ๆ ที่จำเป็น, มีร้านเสริมสวยรับตัดผมทั้ง สุภาพบุรุษ-สุภาพสตรี จำนวน 1 ร้าน และมีอุตสาหกรรมขนาดย่อมคือการผลิตขนมถั่วตัด, คอห่าน, คอเป็ด จะเป็นการขายทั้งขายส่งและขายปลีก จำนวน 1 รายและการมีอุตสาหกรรมขนาดย่อมนี้เองทำให้มีการจ้างงานในท้องถิ่นเกิดขึ้น

สำหรับโรงเรียนนั้นมี 1 แห่ง คือ โรงเรียนบ้านของแฉง โดยมี นายเฉลิมพร จันทฤทธิ์ประ เป็นอาจารย์ใหญ่ และมีครูทั้งหมด 8 คน มีนักการภารโรง 1 คน มีนักเรียนจำนวน 107 คน เปิดสอนตั้งแต่ระดับอนุบาล-ประถมศึกษาปีที่ 6 และในหมู่บ้านยังมีศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดของแฉง ซึ่งตั้งอยู่ที่วัดของแฉง จะมีการเรียน - การสอนเฉพาะวันอาทิตย์ เปิดสอนตั้งแต่ ระดับประถมศึกษาปีที่ 3 - มัธยมศึกษาปีที่ 4.

ในด้านสุขภาพอนามัยนั้นชาวบ้านส่วนใหญ่ไม่ค่อยเจ็บป่วยเท่าไรไรแต่ที่พบบ่อยๆ คือไข้หวัด ตาแดง ฯลฯ แต่ชาวบ้านก็มีบัตร 30 บาท ,บัตรผู้สูงอายุ และบัตรประกันสุขภาพ ในการไปใช้สิทธิรักษาที่สถานีอนามัยโตนดและที่โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา

5. วัฒนธรรมและประเพณี

ชาวบ้านของแฉง หมู่ที่ 1 ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ และในหมู่บ้านมีวัดอยู่ 1 แห่งคือ วัดของแฉง มีพระภิกษุจำนวน 19 รูป สามเณรจำนวน 10 รูป เด็กวัด 2 คน ปัจจุบันนี้มี พระครูพัฒนกิจจานุรักษ์ เป็นเจ้าอาวาสองค์ปัจจุบัน ชาวบ้านยังคงอนุรักษ์ประเพณีและยังคงปฏิบัติตามเรื่อย ๆ ประเพณีที่สำคัญ เช่น วันสงกรานต์ วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา วันลอยกระทง ฯลฯ สำหรับภาษาชาวบ้านนิยมพูด ภาษาพื้นบ้านคือ ภาษาพื้นเมืองโคราช และชาวบ้านยังเชื่อเรื่องภูตผีปีศาจอยู่เป็นจำนวนมาก และทุก ๆ ปีจะมีการเซ่นไหว้ศาลดาปู่เพื่อให้หมู่บ้านมีความอยู่เย็นเป็นสุข

ในรอบหนึ่งปีของหมู่บ้านของแฉง มีการทำบุญหรือประเพณีต่าง ๆ ดังนี้

เดือน มกราคม	ทำบุญประเพณี	วันขึ้นปีใหม่
เดือน กุมภาพันธ์	ทำบุญประเพณี	วันมาฆบูชา
เดือน มีนาคม	ทำบุญประเพณี	-
เดือน เมษายน	ทำบุญประเพณี	วันสงกรานต์
เดือน พฤษภาคม	ทำบุญประเพณี	วันวิสาขบูชา
เดือน มิถุนายน	ทำบุญประเพณี	-
เดือน กรกฎาคม	ทำบุญประเพณี	วันเข้าพรรษา

เดือน สิงหาคม	ทำบุญประเพณี	วันแม่แห่งชาติ
เดือน กันยายน	ทำบุญประเพณี	-
เดือน ตุลาคม	ทำบุญประเพณี	วันออกพรรษา
เดือน พฤศจิกายน	ทำบุญประเพณี	วันลอยกระทง
เดือน ธันวาคม	ทำบุญประเพณี	วันพ่อแห่งชาติ

6. โครงสร้างพื้นฐานและทรัพยากร

สำหรับโครงสร้างพื้นฐานของหมู่บ้านของแขวง หมู่ที่ 1 นั้นจัดได้ว่าได้รับความสะดวกสบายมากไม่ว่าจะเป็น ถนน ไฟฟ้า ประปา แต่ยังคงขาดเพียง โทรศัพท์บ้านเท่านั้นเพราะทางองค์การโทรศัพท์แจ้งมาว่ายังไม่มีคู่สาย แต่ชาวบ้านนิยมใช้โทรศัพท์มือถือกันมากจึงทำให้ได้รับความสะดวกในการติดต่อสื่อสาร ในหมู่บ้านมีหอกระจายข่าวไว้ประชาสัมพันธ์ให้ข่าวสารแก่ชาวบ้านซึ่งติดตั้งอยู่ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 1 และในการจัดประชุมแต่ละครั้งชาวบ้านจะใช้ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านเป็นสถานที่ประชุม เนื่องจากไม่มีศาลาประชาคมที่เป็นทางการ

ส่วนด้านทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นป่ามีจำนวนน้อยมาก เพราะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มเหมาะสำหรับการทำนาและการปลูกผัก มากกว่า และแหล่งน้ำนั้นก็จะมีลำคลองเก่า ลำคลองใหญ่ คลองส่งน้ำ ไหลผ่าน จึงไม่ค่อยมีปัญหาสำหรับเรื่องน้ำและชาวบ้านส่วนใหญ่ก็จะขาดสระกักเก็บน้ำไว้ใช้เอง

7. ผู้นำชุมชน การรวมกลุ่มและภูมิปัญญาท้องถิ่น

หมู่บ้านของแขวงมีผู้นำหมู่บ้านทั้งที่เป็นทางการ โดยมาจากการเลือกตั้งอย่างเป็นทางการมีจำนวน 3 คนดังนี้

1. นายมา เพ็ชรธรรม ผู้ใหญ่บ้าน
2. นายเสริม พันธุ์รัตน์ สมาชิก อบต.
3. นายทิว นกพรหม สมาชิก อบต.

สำหรับคณะกรรมการหมู่บ้านทั้ง 12 คน มีดังนี้

1. นายสวัสดิ์ คชช้างพะเนา
2. นายเสริม พันธุ์รัตน์
3. นายจรัญ จันทร์ทอง
4. นายบุญส่ง บุญหลง
5. นายมงคล จันรัมย์
6. นายชูชีพ ป่านงเหลื่อม
7. นายสกุล แพร่งสวัสดิ์

8.นายทวี	นภพรหม
9.นายประเสริฐ	เจียมเกาะ
10.นายสามารถ	ปราบพุดชา
11.นางวุ่น	จันทร์ทอง
12.นางเกษร	พงษ์ศรี

ในการจัดตั้งกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ที่มีอยู่ในหมู่บ้าน ดังนี้

1.กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต มีสมาชิก 108 คน

เริ่มก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2544

ประธานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต คือ นายมา เพ็ชรราม

2.กลุ่มกองทุนไถ่ถอน มีสมาชิก 95 คน

เริ่มก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ.2528 ปัจจุบันมีเงินทุน 13,000 บาท

ประธานกลุ่มกองทุนไถ่ถอน คือ นายมา เพ็ชรราม

3.กลุ่มกองทุนยาหมู่บ้าน มีสมาชิก 10 คน

เริ่มก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2530 ปัจจุบันมีเงินทุน 8,000 บาท

ประธานกลุ่มกองทุนยาหมู่บ้าน คือ นางลำควน แก้วไทย

4.กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีสมาชิก 60 คน

เริ่มก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2544 ปัจจุบันมีเงินทุน 213,848.49 บาท

สำหรับภูมิปัญญาท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านการตัดเย็บเสื้อผ้า เช่น นางลำควน แก้วไทยอายุ 36 ปี

ประสบการณ์ในการตัดเย็บประมาณ 20 ปี

2. ด้านการตีมีด เช่น นายเสงี่ยม เลิศพงษ์อายุ 72 ปี

ประสบการณ์ในการตีมีดประมาณ 30 ปี

3. ด้านงานสานต่าง ๆ เช่น นายเลื่อน ขจัดภัย อายุ 81 ปี

ประสบการณ์ในด้านงานสานต่าง ๆ ประมาณ 40 ปี

4. ด้านการวาดภาพ(จิตรกรรม) เช่น นายเฉลิม หนูชื่น อายุ 32 ปี

ประสบการณ์ในการวาดภาพ ประมาณ 10 ปี

ตอนที่ 2 ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม

ผลการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กรณีศึกษาของกองทุนหมู่บ้านของแขวง หมู่ที่ 1 ตำบลหนองระเวียง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

1. หน่วยการประเมินระดับหมู่บ้าน คือ หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้ได้

1.1 ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของหน่วยประเมินระดับหมู่บ้าน กรณีศึกษาของกองทุนหมู่บ้านของแขวง หมู่ที่ 1 นี้พบว่า

1.นโยบายของรัฐบาล เกี่ยวกับ โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เป็นโครงการที่ช่วยเหลือให้ชาวบ้านมีเงินลงทุนในการประกอบอาชีพ เพื่อที่จะสร้างรายได้ให้กับครอบครัวและชุมชน เพราะการที่จะพัฒนาประเทศให้มีความเข้มแข็งได้นั้นจะต้องเริ่มต้นพัฒนาที่หมู่บ้านและชุมชน ให้มีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ และถือว่าเป็นเศรษฐกิจระดับรากหญ้าที่สำคัญมากต่อการพัฒนาประเทศ เมื่อรัฐบาลคำนึงถึงความสำคัญ จึงเกิดโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองขึ้น โดยจะจัดสรรเงิน จำนวน 1 ล้านบาทให้ทุกหมู่บ้านทั่วประเทศ หมู่บ้านของแขวง หมู่ที่ 1 นั้น ได้รับเงินจัดสรรเมื่อวันที่ 24 กันยายน พ.ศ. 2544 เพื่อให้สมาชิกหรือชาวบ้านที่ไม่มีเงินลงทุนได้นำเงินไปประกอบอาชีพ เพื่อสร้างรายได้ สร้างอาชีพให้ครอบครัวและชุมชน สำหรับกฎระเบียบข้อบังคับของกองทุนนั้น ชาวบ้านส่วนใหญ่มีความเข้าใจเพราะทางคณะกรรมการและผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ให้คำปรึกษาและช่วยร่างระเบียบข้อบังคับของกองทุนและในการอนุมัติเงินกู้ทางคณะกรรมการก็พิจารณาด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรม

2. เงิน 1 ล้านบาทได้รับการโอนเข้าบัญชีของกองทุนหมู่บ้านของแขวง หมู่ที่ 1 ตำบลหนองระเวียง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา เมื่อวันที่ 24 กันยายน พ.ศ. 2544 ซึ่งทางคณะกรรมการได้พิจารณาอนุมัติเงินกู้ไปแล้ว จำนวน 5 งวด ดังนี้

งวดที่ 1	9 พ.ย. 2544	จำนวน	18 ราย	เป็นเงิน	345,000.- บาท
งวดที่ 2	19 พ.ย. 2544	จำนวน	9 ราย	เป็นเงิน	175,000.- บาท
งวดที่ 3	6 ธ.ค. 2544	จำนวน	7 ราย	เป็นเงิน	130,000.- บาท
งวดที่ 4	24 ธ.ค. 2544	จำนวน	5 ราย	เป็นเงิน	100,000.- บาท
งวดที่ 2	2 ก.ค. 2545	จำนวน	3 ราย	เป็นเงิน	60,000.- บาท

คณะกรรมการได้อนุมัติการกู้ยืมเงินกองทุนไปแล้ว จำนวน 42 ราย เป็นเงิน 810,000.-บาท แต่เมื่อวันที่ 16 มกราคม 2545 สมาชิกผู้กู้ คือนายฉัฐพล สุรบถจิตวงศ์ ได้ส่งเงินกู้คืนกองทุนหมู่บ้านจำนวน 20,000.-บาท พร้อมดอกเบี้ยจำนวน 100 บาท ปัจจุบันนี้มีผู้กู้จำนวน 41 ราย รวมเป็นเงิน 790,000.-บาท สำหรับดอกเบี้ยจากการกู้ยืมเงินของกองทุนจำนวน 47,400.-บาท

3. คณะกรรมการ จะต้องมีความสัมพันธ์ตรงตามกฎระเบียบข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้านของแวง โดยจะต้องเป็นคนที่มิใช่อยู่ในทะเบียนบ้าน บ้านของแวง หมู่ที่ 1 ไม่นต่ำกว่า 1 ปี และต้องเป็นบุคคลผู้เสียสละเวลาให้แก่ส่วนรวม และที่สำคัญต้องเป็นผู้นำกลุ่มต่าง ๆ ที่เคยผ่านงานบริหารมาแล้ว เพราะมีประสบการณ์ในการบริหาร ในการคัดเลือกกรรมการกองทุน จะมีการจัดประชาคมชาวบ้าน โดยให้ชาวบ้านเสนอชื่อขึ้นมา และช่วยกันลงคะแนนเลือก ปัจจุบันนี้คณะกรรมการ 15 คน ได้แก่

1. นายเสริม	พันธุรัตน์	ประธานกองทุน
2. นายสุริพ	ปานงูเหลือม	รองประธานกองทุน
3. นางบุญชู	เพชรราม	เลขานุการ
4. นางลำดวน	แก้วไทย	เหรัญญิก
5. นายบัว	ชนะพะเนาวิ	กรรมการติดตามหนี้สิน
6. นายบุญส่ง	บุญหลง	กรรมการติดตามหนี้สิน
7. นางเกษร	พงษ์ศรี	กรรมการติดตามหนี้สิน
8. นายประเสริฐ	เจียมเกาะ	กรรมการตรวจสอบ
9. นางฉอ้อน	อินเป้า	กรรมการตรวจสอบ
10. นางเล็ก	ชำนาญฤทธิ์	กรรมการตรวจสอบ
11. นายหย่น	จอเกาะ	กรรมการฝ่ายสินเชื่อ
12. นายสามารถ	ปราบพุดชา	กรรมการฝ่ายสินเชื่อ
13. นางบุญสม	นิราศสูงเนิน	กรรมการฝ่ายสินเชื่อ
14. นายสกุล	แพรงสวัสดิ์	กรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์
15. นางสาวมาน	ทิพย์มะเริง	กรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์

5. ผู้สมัครขอกู้ ต้องมีความสัมพันธ์ ตามกฎระเบียบกองทุนหมู่บ้านของแวง หมู่ที่ 1

ได้กำหนดไว้

6. เงินที่ผู้กู้ชำระคืน สำหรับกองทุนหมู่บ้านของแวง หมู่ที่ 1 สมาชิกผู้กู้ได้มาชำระเงินคืนแล้วจำนวน 1 คน คือนายฉัฐพล สุรบถวัติน และสำหรับสมาชิกผู้กู้รายอื่น ๆ นั้นยังไม่ถึงกำหนดระยะเวลาในการชำระคืนเงิน

1.2 ผลการประเมินกระบวนการของการประเมินระดับหมู่บ้าน กรณีศึกษาของกองทุนหมู่บ้านของแวง หมู่ที่ 1

1. กระบวนการคัดเลือกผู้กู้เงิน ของกองทุนหมู่บ้าน มีดังนี้

1.1 ต้องเป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต และสมาชิกของกองทุนหมู่บ้านก่อน (สำหรับสมาชิกที่ได้รับการพิจารณาอนุมัติแล้ว จะต้องเสียค่าธรรมเนียม 30 บาท)

1.2 ต้องมีความสามารถในการชำระหนี้ได้

1.3 ความเป็นไปได้ของโครงการที่ขอกู้ เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ

1.4 ต้องมีคุณสมบัติตามระเบียบข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้านของแวง หมู่ที่ 1

ได้ กำหนดไว้ จุดเด่น คือ กลุ่มผู้กู้เงินสามารถนำเงินไปประกอบอาชีพตามที่ยื่นขอกู้ ทำให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ ให้แก่สมาชิกในหมู่บ้าน โดยนำมาพัฒนาอาชีพในด้านต่าง ๆ จุดด้อย สมาชิกบางส่วนไม่นำเงินไปประกอบอาชีพ จึงทำให้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด

2. กระบวนการทำบัญชีของกองทุน พบว่า คณะกรรมการขาดความพร้อมความเข้าใจในการจัดทำบัญชีและงบการเงินต่าง ๆ เพราะมีความซับซ้อน ทำให้สับสนในการลงบัญชี และอาจมีความผิดพลาดในการลงตัวเลข ซึ่งปัญหาตรงนี้ ควรจะมีการแก้ไขปัญหาย่างเร่งด่วน เพราะการจัดทำบัญชีถือเป็นหัวใจสำคัญของกองทุนหมู่บ้าน ควรมีการอบรมและการให้คำแนะนำแก่คณะกรรมการ

3. อื่น ๆ ควรมีการแนะนำในการประกอบอาชีพต่าง ๆ ให้หลากหลาย เพราะชาวบ้านหมู่บ้านของแวงหมู่ที่ 1 นั้น ส่วนใหญ่นิยมประกอบอาชีพคล้าย ๆ กัน ทำให้ไม่มีตลาดรองรับผลผลิต จึงเกิดภาวะผลผลิตราคาตกต่ำ อาจทำให้กิจการล้มเหลว ไม่ประสบความสำเร็จ

1.3 ผลการประเมินผลผลิตของการประเมินระดับหมู่บ้าน กรณีศึกษาของกองทุนหมู่บ้านของแวง หมู่ที่ 1 สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. ผลโดยตรง พบว่า จากการที่กองทุนหมู่บ้านของแวงได้พิจารณาอนุมัติเงินกู้ให้แก่ผู้กู้มาเป็นระยะเวลา 8 เดือน แล้ว ปัจจุบันนี้มีสมาชิกทั้งหมด 60 คน คณะกรรมการได้พิจารณาอนุมัติให้กู้ยืมไปประกอบอาชีพแล้ว จำนวน 41 คน รวมเป็นเงินที่ให้กู้ยืมจำนวน 790,000.- บาท ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนสมาชิกและ โครงการที่ได้รับอนุมัติเงินกู้

อาชีพ	จำนวนผู้กู้	จำนวนเงิน
1. การเกษตร		
1.1 ทำนา(นาปี , นาปรัง)	13	225,000
1.2 ปลูกผัก	10	200,000
2. เลี้ยงสัตว์		
2.1 เลี้ยงหมู	10	185,000
2.2 เลี้ยงปลา	1	20,000
3. ค้าขาย		
3.1 โคน กระบือ	5	100,000
4. การบริการ		
4.1 ช่างเสริมสวย	2	40,000
รวม	41	790,000.-

2. ผลกระทบโดยตรง คณะกรรมการ ได้อนุมัติให้ผู้กู้ทุกคน จำนวน 41 คน ด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรม และจะพิจารณาเงินให้เหมาะสมกับโครงการที่ขอกู้ สำหรับผู้กู้บางราย มีเงินลงทุนไม่เพียงพอ จึงต้องมาขอกู้เพื่อขยายกิจการเดิมของตนเองเป็นส่วนใหญ่ เช่น การทำ การเกษตร แต่บางรายนำไปลงทุนกิจการใหม่ ๆ ทำให้ตามความสนใจจึงเกิดอาชีพใหม่ขึ้นในหมู่บ้าน เช่น การลงทุนค้าขายลูกชิ้นทอด

3. ผลกระทบทางอ้อม ทำให้ชาวบ้าน มีความสามัคคีกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ทำให้หมู่บ้านมีความเข้มแข็ง ซึ่งชาวบ้านจะให้คำแนะนำและปรึกษา เกี่ยวกับการคิดค้นเทคนิควิธีการใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นร่วมกันจึงทำให้หมู่บ้านมีการเรียนรู้ร่วมกันและที่สำคัญทำให้แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เข้ามากระทบด้วยตนเองจึงทำให้หมู่บ้านมีศักยภาพมาก

2. หน่วยการประเมินระดับหมู่บ้าน คือ หน่วยระบบการดำเนินงานของผู้กู้แต่ละราย

2.1 ผลการประเมินบริบทของกลุ่มสมาชิก (ผู้กู้อย่างบุคคล) พบว่า

1. ประสพการณ์ในการดำเนินการของผู้กู้ สมาชิกส่วนใหญ่ที่กู้เงินไปเพื่อเพิ่มการลงทุนในกิจการของตนเอง เนื่องจากไม่มีเงินลงทุนพอที่จะเปลี่ยนกิจการใหม่ และสมาชิกผู้กู้เองมีความสนใจและมีประสพการณ์ ในกิจการที่ขอกู้ไป และที่สำคัญ ผู้กู้เองก็เคยทำมาและมประสพการณ์มีการเรียนรู้ลองผิดลองถูกด้วยตนเอง

2. อื่น ๆ สมาชิกผู้ถือหุ้นใหญ่จะเป็นลูกหนี้ของธนาคารและนายทุนนอกระบบ เสียดอกเบี้ยในอัตราสูง จึงไม่มีเงินพอที่จะไปลงทุนขยายกิจการ

2.2 ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของกลุ่มสมาชิก (ผู้ถือหุ้นบุคคล)

1. จำนวนเงินที่ได้จากการกู้เงินกองทุน ผู้ถือหุ้นกองทุนของหมู่บ้านของแยะ ได้นำเงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์ที่ยื่นขอกู้ โดยเงินที่กู้ไปนั้นส่วนใหญ่จะนำไปเพิ่มเป็นเงินลงทุน โดยจะเพิ่มในการจัดหา-จัดซื้อวัตถุดิบและอุปกรณ์ที่ใช้ในการประกอบอาชีพเพิ่มเติม เช่น

กลุ่มทำนาปี และนาปรัง จะเป็นค่าเมล็ดพันธุ์ ค่ารถไถนา ค่าจ้างในการถอน การคานา การเก็บเกี่ยว นอกจากนั้นยังต้องซื้อยาปราบศัตรูพืช และปุ๋ย

กลุ่มเลี้ยงสัตว์ จะเป็นค่าพันธุ์สัตว์ ค่าอาหาร และค่ายารักษาโรค

กลุ่มค้าขายโค กระบือ จะเป็นค่าพันธุ์สัตว์ และค่ายารักษาโรค

กลุ่มบริการ (ช่างเสริมสวย) จะเป็นค่าอุปกรณ์เสริมสวยชนิดต่าง ๆ

กลุ่มปลูกผัก จะเป็นค่าเมล็ดพันธุ์พืช ค่าปุ๋ย ค่ายาปราบศัตรูพืช

2.3 ผลการประเมินกระบวนการของของกลุ่มสมาชิก (ผู้ถือหุ้นบุคคล)

1. การทำกิจการอย่างถูกวิธีของผู้ดูแลแต่ละราย พบว่า สมาชิกผู้ถือหุ้น ได้ดำเนินการตาม ความสนใจของตนเอง ความต้องการของตลาด และนอกจากนั้น ผู้ดูแลเองเคยมีประสบการณ์ด้านนี้ มาก่อนแล้ว จึงรู้ถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ และสามารถหาหนทางแก้ไขปัญหาได้ และอีกอย่างหนึ่งคือ สามารถคิดค้นหาเทคนิค หรือวิธีการใหม่ ๆ ให้กิจการ ดำเนินการไปอย่างมี ประสิทธิภาพ สำหรับจุดเด่นคือ ไม่เสียเวลาและงบประมาณในการลงทุน ทำให้ได้ผลผลิตที่มี คุณภาพ และได้เรียนรู้ที่จะคิดค้นหาเทคนิคเพื่อที่จะมาพัฒนาอาชีพให้ดีขึ้น จุดด้อย คือถ้าผู้ถือหุ้นทำไม่ ถูกวิธีหรือไม่ประสบความสำเร็จ จะทำให้เสียเวลา เสียแรงงาน เสียเงินลงทุน และยังได้ผลผลิตที่ ไม่มีคุณภาพ

2. อื่น ๆ บัณฑิตกองทุน ได้เข้ามาเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการเข้ามามีส่วนช่วย เหลือในการจัดเวทีประชาคม เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ด้านต่าง ๆ ของผู้ถือหุ้น ตามแบบ รายงานการจัดประชุมกลุ่มผู้ถือหุ้น (บร 6) เป็นต้น

2.4 ผลการประเมินผลผลิตของกลุ่มสมาชิก (ผู้ถือหุ้นบุคคล)

1. ผลโดยตรง ในโครงการที่ผู้ถือหุ้นได้ดำเนินการไปแล้วนั้น มีการหมุนเวียนของเงิน ภายในครอบครัวและหมู่บ้าน โดยที่สมาชิกผู้ถือหุ้นแต่ละกลุ่ม ก็เริ่มขายผลผลิตได้บ้างแล้ว และมีเงิน เพียงพอที่จะสามารถชำระหนี้สินกองทุนได้ สำหรับจุดเด่นคือ สมาชิกผู้ถือหุ้นมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการ

ขายผลผลิต ทำให้มีเงินใช้ในครอบครัว สำหรับจุดคือคือ ผู้มีส่วนน้อยที่ไม่นำเงินไปลงทุนในการทำกิจการจึงไม่ก่อให้เกิดรายได้ อาจจะไม่สามารถชำระหนี้ได้ไม่ทันตามกำหนดเวลา และบัณฑิตกองทุน ฯ ได้รับประกาศนียบัตรตามหลักสูตรการจัดการและการประเมินโครงการ

2. ผลกระทบโดยตรง ผู้ผู้สามารถคัดเลือก จัดหาวัตถุดิบที่ดีและมีคุณภาพ จากแหล่งที่น่าเชื่อถือไปใช้ในการลงทุน จึงส่งผลให้ผลผลิตที่ได้มีคุณภาพ นอกจากนั้นผู้ได้เรียนรู้วิธีการและคิดค้นเทคนิคใหม่ ๆ ในการประกอบอาชีพ เช่น การปลูกผัก จะทำปุ๋ยชีวภาพขึ้นมาใช้เอง และการปลูกผักปลอดสารพิษ ฯลฯ

3. ผลกระทบทางอ้อม ผู้ผู้สามารถพึ่งพาตนเองได้จากการประกอบอาชีพโดยสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ด้วยตนเอง เมื่อมีอาชีพต่าง ๆ เกิดขึ้นในหมู่บ้านทำให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ ทำให้ไม่ต้องไปขายแรงงานในต่างถิ่น

ตอนที่ 3 ผลการประมวลเทคนิควิธีการทำธุรกิจของสมาชิกผู้

จากการประมวลเทคนิควิธีการทำธุรกิจของสมาชิกผู้ ในการพัฒนาอาชีพเพื่อ การสร้างรายได้ เช่น

1. อาชีพทำนา ปัจจุบันนำเข้าที่ตีได้แก่ จำนวนเงินทุน สถานที่ ความพร้อมและทักษะในการทำงาน

กระบวนการที่ดีได้แก่ มีการจัดสรรเงินในการจ้างดำเนินงาน การหาความรู้เพิ่มเติม และการหาตลาดที่เหมาะสม

ผลผลิตที่ดีด้านคุณภาพและปริมาณที่พอเหมาะ ได้แก่ ข้าวที่มีคุณภาพสร้างรายได้เป็นจำนวนเงิน เนื่องจากการขายผลผลิตที่ได้จากข้าวในการทำงาน

2. อาชีพค้าขายโค กระบือ

ปัจจุบันนำเข้าที่ตี ได้แก่ จำนวนเงินทุน สถานที่ ความพร้อมในการดูแลการหาตลาดที่เหมาะสม

กระบวนการที่ดี ได้แก่ การคัดเลือกพันธุ์สัตว์

ผลผลิตที่ดีด้านคุณภาพได้แก่ โคน กระบือ มีสุขภาพสมบูรณ์ สามารถขายได้ในราคาที่สูง

3. อาชีพปลูกผัก ปัจจุบันนำเข้าที่ตี ได้แก่ จำนวนเงินลงทุน สถานที่ ความรู้ ความสามารถ ความสนใจ การหาตลาด

กระบวนการที่ดี ได้แก่ การคัดเลือกพันธุ์พืช การจัดการเกี่ยวกับการทำงาน

4. อาชีพบริการ (ช่างเสริมสวย)

ปัจจัยการนำเข้าที่ดี ได้แก่ จำนวนเงินทุน สถานที่ประกอบการ ความรู้ ความสนใจและรักในงานบริการ

กระบวนการที่ดี ได้แก่ การเลือกซื้ออุปกรณ์ที่มีคุณภาพ ค่าจ้างแรงงาน

ผลผลิตที่ดีด้านคุณภาพ ได้แก่ จำนวนลูกค้าที่มีปริมาณมากและมีความพอใจในบริการจนต้องกลับมาใช้บริการใหม่

ตอนที่ 4 สรุป (การบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์)

1. การบรรลุเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ในกรณีศึกษาของกองทุนหมู่บ้านของแขวง หมู่ 1 ตำบลหนองระเวียง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 การเกิดกองทุน พบว่า มีการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน เพราะมีการร่วมมือกันของคนในหมู่บ้าน เริ่มตั้งแต่การจัดตั้งกองทุน การคัดเลือกคณะกรรมการ ทำให้หมู่บ้าน สามารถพึ่งพาตนเองได้ และที่สำคัญยังเกิดกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตขึ้นมา กับการตั้งกลุ่มกองทุน ทำให้ประชาชนรู้จักเก็บออมเงินไว้ใช้

1.2 ระบบบริหารกองทุน พบว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน มีการแบ่งแยกหน้าที่กันอย่างชัดเจนตามความเหมาะสม ความสนใจและประสบการณ์ของแต่ละบุคคล จึงทำให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพ เพราะคณะกรรมการส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการบริหารงานมาแล้ว

1.3 มีการเรียนรู้พึ่งพาตนเอง หมู่บ้านของแขวง หมู่ที่ 1 เริ่มมีความเข้าใจในการที่จะทำให้ชุมชนเกิดการเรียนรู้และการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยตนเองและได้รับความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับเศรษฐกิจแบบพอเพียง (พึ่งพาตนเอง) ในการบริหารงานกองทุนและสำหรับสมาชิกผู้กู้ก็ได้นำวิธีการนี้มาใช้ในการประกอบอาชีพให้มีความมั่นคง และพึ่งพาตนเองได้

1.4 การสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคม พบว่า ชาวบ้านต้องช่วยกันรักษาเงินกองทุนให้เนื่องจากเป็นเงินของทุก ๆ คนเพื่อให้ชาวบ้านมีเงินไว้ลงทุนทำกิจการต่าง ๆ ปัจจุบันนี้ชาวบ้านเริ่มมีเงินทุนหมุนเวียนในกิจการ โดยไม่ต้องไปกู้ยืมเงินของนายทุนนอกระบบที่ต้องเสียดอกเบี้ยแพงและ ชาวบ้านยังมีความคิดริเริ่มในการใช้ความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์

1.5 การมีศักยภาพและมีความเข้มแข็งของชุมชน หมู่บ้านของแวง หมู่ที่ 1 นั้นมีจำนวน 106 ครัวเรือน ชาวบ้านส่วนใหญ่มีอาชีพ การเกษตร เช่น ทำนา ปลูกผัก สำหรับด้านสาธารณูปโภคนั้นได้รับความสะดวกสบายในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็น ถนน ไฟฟ้า ประปา ฯลฯ และในหมู่บ้านมีสถานที่สำคัญ คือ โรงเรียนในระดับประถมศึกษา 1 แห่งคือ “โรงเรียนบ้านของแวง”, มีวัด 1 แห่ง คือ “วัดของแวง” และในด้านการจัดตั้งกลุ่มองค์กรต่าง ๆ มีดังนี้ กลุ่มกองทุนยา, กลุ่มกองทุนไอน้ำ, กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต สำหรับในด้านความสามัคคีก็จัดอยู่ในระดับปานกลางซึ่งอาจจะมีการขัดแย้งกันบ้างในบางครั้ง แต่ชาวบ้านก็ให้ร่วมมือกันในการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ไว้ให้สมาชิกได้รู้จักการเก็บออมเงิน โดยจะมีการฝากเงินทุก ๆ เดือน และปัจจุบันนี้กลุ่มออมทรัพย์ได้บริหารและจัดการในเงินทุนที่มีอยู่โดยการจัดซื้อปุ๋ยมาขายให้กับชาวบ้านในราคาที่ถูกลงกว่าท้องตลาด ซึ่งก็ถือว่าเริ่มมีการเรียนรู้เกี่ยวกับการบริหารเงินให้เกิดดอกผลส่วนกำไรที่ได้นั้นก็จะไปปันผลคอนลินปีเป็นเงินปันผลของกลุ่มต่อไป

2. ปัจจัยด้านบวกและด้านลบ ที่ส่งเสริมและขัดขวาง การบรรลุวัตถุประสงค์

2.1 ปัจจัยด้านบวก ได้มีเจ้าหน้าที่จากภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาให้คำแนะนำในการจัดตั้งกองทุนและร่างระเบียบของกองทุน ให้กับกลุ่มสมาชิกและคณะกรรมการได้ทราบและมีความเข้าใจในหน้าที่และบทบาทของตนเอง สามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

2.2 ปัจจัยด้านลบ ประชาชนไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนและระเบียบข้อบังคับของกองทุนอย่างชัดเจน อาจจะทำให้เกิดการเข้าใจผิดพลาดได้ในการปฏิบัติ

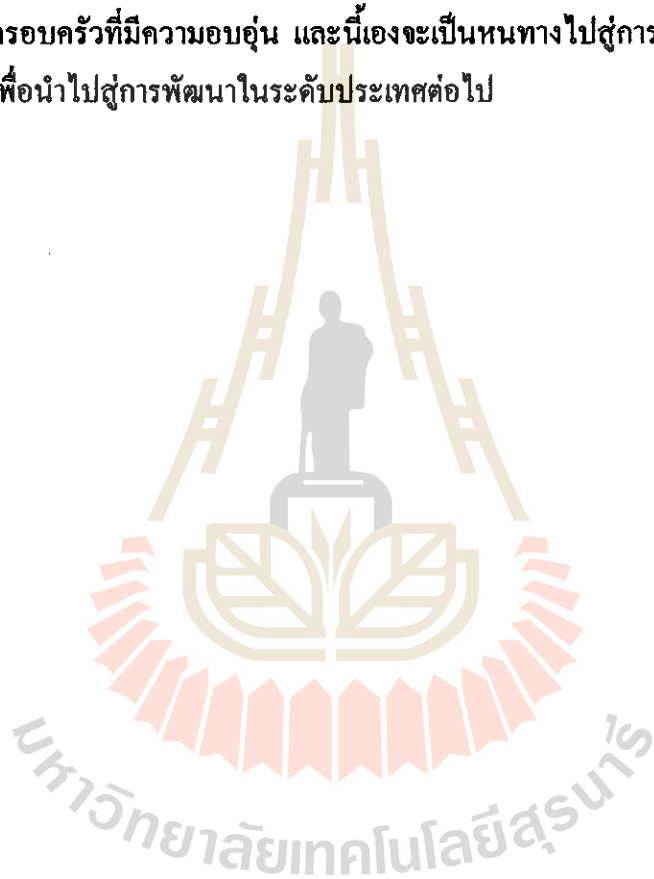
3. การเกิดองค์การเครือข่ายของการเรียนรู้ โดยมีเจ้าหน้าที่ของภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนช่วยเหลือ ในการจัดประชาคม ทั้งในระดับหมู่บ้านและตำบล โดยมีการเชื่อมโยงเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกัน ระหว่างหมู่บ้านของแวงและหมู่บ้านอื่น ๆ ในตำบลหนองระเวียง โดยในแต่ละเดือนจะมีการจัดประชุมชาวบ้านให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือประสบการณ์ของแต่ละคนในกิจการที่เคยประสบมา

4. ความเข้มแข็ง

4.1 ความเข้มแข็งของชุมชน จากกรณีศึกษาหมู่บ้านของแวง หมู่ที่ 1 พบว่า

- สมาชิกในชุมชนมีความสามัคคีกันในระดับปานกลาง แต่ก็มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน
- สมาชิกในชุมชนมีความซื่อสัตย์มากและยกย่องคนทำความดีและนอกจากนั้นยังมีการฝึกอบรมให้กับสมาชิกเพิ่มเติมในทุก ๆ เดือน

4.2 ความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะของประชาชนในท้องถิ่น พบว่า จากการสรุปความคิดเห็นของชาวบ้านในบ้านของแฉะ หมู่ที่ 1 ของอนาคตเงินล้าน โดยทางคณะกรรมการกองทุน ได้พิจารณาตามความเหมาะสมและบริบทที่ ยุติธรรมสำหรับสมาชิกผู้ร่วมกันบริหารจัดการเงินกองทุนให้เกิดประโยชน์ที่สุด สำหรับการชำระหนี้ได้มีผู้กู้มาชำระหนี้คืนแล้วจำนวน 1 ราย สำหรับผู้กู้รายอื่นนั้น ยังไม่ถึงกำหนดระยะเวลาในการชำระคืน สำหรับความเข้มแข็งของชุมชนอาจสังเกตได้จากการที่สมาชิกมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันในกิจกรรมของชุมชน มีครอบครัวที่มีความอบอุ่น และนี่เองจะเป็นหนทางไปสู่การเพิ่มศักยภาพให้หมู่บ้านมีความเข้มแข็งเพื่อนำไปสู่การพัฒนาในระดับประเทศต่อไป



บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ

จากการติดตามผลการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ของกองทุนหมู่บ้านของแขวง หมู่ที่ 1 สามารถสรุปได้ดังนี้

1.วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

1.1 เพื่อศึกษาการบรรลุเป้าหมายของกระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง บ้านของแขวง หมู่ที่ 1

1.2 เพื่อศึกษาปัจจัยด้านบวกและปัจจัยด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านของแขวง หมู่ที่ 1

1.3 เพื่อศึกษากระบวนการสร้างเครือข่าย องค์กรเพื่อการเรียนรู้ และการเกิดความเชื่อมโยงระหว่างกันภายในหมู่บ้าน ตำบล

1.4 เพื่อศึกษาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน ตามทัศนคติของประชาชน ในหมู่บ้านของแขวง หมู่ที่ 1 และระดับความเข้มแข็งของชุมชนตามตัวชี้วัด

2.วิธีการดำเนินการ

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาให้เข้าใจเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาสภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านของแขวง หมู่ที่ 1 ซึ่งผู้จัดทำสารนิพนธ์ปฏิบัติงานอยู่

ขั้นตอนที่ 3 ใช้ชีพีทโมเดลวิเคราะห์กองทุนหมู่บ้านและกำหนดตัวชี้วัดและตัวแปรในการเก็บข้อมูล

ขั้นตอนที่ 4 เก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 5 ประมวลผลและสังเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวม

3. ผลการดำเนินงาน

กองทุนหมู่บ้านของแฉง หมู่ที่ 1 ได้รับอนุมัติเงินจำนวน 1 ล้านบาท เมื่อวันที่ 24 กันยายน พ.ศ. 2544 ผากไว้ที่ธนาคารออมสินสาขา ประจวบคีรีขันธ์ หมายเลขบัญชีเลขที่ 06-4318-20-011002-4 และได้ปล่อยให้สมาชิกได้กู้ไปแล้วจำนวน 42 ราย และมีการตั้งเงินกู้แล้วจำนวน 1 ราย ปัจจุบันนี้มีผู้กู้ 41 คน รวมเป็นเงิน 790,000 บาท และมีดอกเบี้ยจากเงินที่ให้กู้จำนวน 47,400 บาท

เมื่อมีกองทุนเงินด้านเกิดขึ้นมา ประชาชนในหมู่บ้านของแฉง หมู่ที่ 1 ได้มีการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตั้งแต่การเริ่มจัดตั้งกองทุน การจัดตั้งคณะกรรมการ มีความสามารถที่จะบริหารและจัดการเงินกองทุนให้มีประสิทธิภาพ ส่วนสมาชิกผู้กู้ได้มีการบริหารและจัดการเกี่ยวกับใช้จ่ายเงินให้เกิดประโยชน์ และนอกจากนั้นยังได้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และเทคนิคต่าง ๆ กับกลุ่มที่ประกอบอาชีพต่าง ๆ ทั้งหมู่บ้านเดียวกันและหมู่บ้านใกล้เคียงเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาอาชีพให้มีความก้าวหน้า

2. การอภิปรายผล

2.1 การบรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านของแฉง หมู่ที่ 1 ได้แก่

วัตถุประสงค์ข้อ 1. การเกิดกองทุนหมู่บ้านของแฉงหมู่ที่ 1 เกิดขึ้นได้นั้น จากความร่วมมือของคนในหมู่บ้านเริ่มต้นตั้งแต่การจัดตั้งกองทุน การคัดเลือกคณะกรรมการกองทุน ซึ่งทางคณะกรรมการก็มีความพร้อมและความเต็มใจในการบริหารงานกองทุน เพื่อต้องการให้ชาวบ้านมีเงินทุนหมุนเวียนในการประกอบอาชีพเพื่อเสริมสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนและครอบครัว

วัตถุประสงค์ข้อ 2. กองทุนหมู่บ้านของแฉงหมู่ที่ 1 มีการบริหารงานโดยแบ่งแยกหน้าที่ตามความสามารถ ความสนใจ และความเหมาะสมของแต่ละบุคคล ซึ่งทางคณะกรรมการก็ได้มาจากการเลือกตั้งจากชาวบ้าน และทางคณะกรรมการก็จะต้องรับทราบถึงบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเองอย่างชัดเจนจะทำให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ข้อ 3. หมู่บ้านของแฉงหมู่ที่ 1 มีการเรียนรู้เพื่อการพึ่งพาตนเอง โดยการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงการเรียนรู้ ระหว่างหมู่บ้านของแฉง และหมู่บ้านอื่น ๆ ในตำบลหนองระเวียง โดยมีเจ้าหน้าที่จากภาครัฐ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เข้ามาช่วยเหลือและมีการจัดประชุมชาวบ้านทั้งระดับหมู่บ้านและระดับตำบลเพื่อให้ชาวบ้านมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ของตนเองที่เคยประสบมา โดยจะมีตัวแทนของแต่ละหมู่บ้านมาร่วมประชุม

วัตถุประสงค์ข้อ 4. การสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคม กองทุนหมู่บ้านของแขวงหมู่ 1 เริ่มมีเงินลงทุนในการทำกิจการ โดยไม่ต้องไปกู้เงินจากนายทุนนอกระบบและยังมีความคิดในการริเริ่มประกอบอาชีพ โดยการใช้งบมีปัญญาของคนในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์จึงทำให้ชุมชนเกิดการเรียนรู้และมีการร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาที่เข้ามากระทบต่อชุมชน

วัตถุประสงค์ข้อ 5. การมีศักยภาพและความเข้มแข็งของชุมชนในท้องถิ่น หมู่บ้านของแขวงหมู่ที่ 1 มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดี ได้รับความสะดวกในด้านสาธารณูปโภค ไม่ว่าจะเป็น ถนน ไฟฟ้า ประปา ประชาชนก็ได้รับการศึกษามากขึ้น สำหรับประชาชนในหมู่บ้านมีความสามัคคีกันในระดับปานกลาง อาจจะมีการขัดแย้งกันบ้างในบางครั้งแต่ก็สามารถตกลงกันได้ โดยชาวบ้านก็มีการช่วยเหลือเอื้อเฟื้อเกื้อกูลกันดี และให้ความร่วมมือกับชุมชนในงานต่าง ๆ

2.2 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดผลด้านบวกและด้านลบ

1. ปัจจัยด้านบวก

- ประสพการณ์ของคนในชุมชนที่ประสบความล้มเหลวจะเป็นบทเรียนให้คนในชุมชนมีการแลกเปลี่ยนประสพการณ์และรวมตัวกันเป็นกลุ่ม ในการประกอบอาชีพเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาซ้ำซาก

- ประสพการณ์ของคณะกรรมการกองทุนที่เคยผ่านการบริหารงานด้านต่าง ๆ มาแล้ว

- สร้างจิตสำนึกให้คนในชุมชนว่าเงินล้าน เป็นเงินที่นำมาช่วยในการพัฒนาอาชีพให้ชาวบ้านและสำหรับสมาชิกผู้กู้ควรมีความรับผิดชอบในการชำระหนี้ให้ทันเวลาที่กำหนดไว้

2. ปัจจัยด้านลบ

- ชาวบ้านยังอยู่ในสภาพที่เป็นหนี้ของธนาคารและนายทุนนอกระบบ ซึ่งต้องเสียดอกเบี้ยในอัตราสูง ทำให้เงินลงทุนไม่เพียงพอในการประกอบอาชีพ เพราะต้องนำเงินไปเสียดอกเบี้ย

- ค่านิยมของชาวบ้านที่สูงเกินไป ไม่เหมาะสมกับฐานะของตนเอง

- เกิดความขัดแย้งกันของชาวบ้านในบางครั้ง ทำให้การพัฒนาหมู่บ้านมีความล่าช้า

- คณะกรรมการกองทุนขาดความพร้อมในการปฏิบัติงานและไม่มีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของตนเอง

2.3 ผลโดยตรงและผลกระทบต่าง ๆ มีดังนี้

1. ผลโดยตรง สำหรับกองทุนหมู่บ้านของแวง หมู่ที่ 1 นั้น เมื่อระยะเวลาผ่านไป 8 เดือน สมาชิกที่กู้เงินไปประกอบอาชีพและดำเนินการแล้ว สามารถสร้างรายได้ให้กับประชาชนเพิ่มขึ้น เริ่มมีเงินหมุนเวียนในครอบครัวและหมู่บ้าน สำหรับผู้ที่กู้ไปทำนาได้มีการจ้างแรงงานภายในหมู่บ้าน ส่วนในการชำระหนี้ อาจจะมีการชำระหนี้เกิดขึ้นแต่อาจจะล่าช้าไปบ้าง สำหรับดอกเบี้ยของเงินกองทุน ก็จะนำไปจัดสรรตามที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านกำหนดและเห็นชอบ หรือบางที่จะเก็บไว้เป็นเงินทุนเพื่อให้สมาชิกได้กู้ยืมต่อไป

2. ผลกระทบโดยตรง สำหรับสมาชิกกองทุนหมู่บ้านของแวง หมู่ที่ 1 กู้ยืมไปประกอบอาชีพต่าง ๆ นั้น สามารถปลดภาระหนี้สินลงได้ และยังมีวิธีการที่จะคิดค้นหาเทคนิคใหม่ ๆ ที่จะมาพัฒนาและปรับปรุงอาชีพของตนเองให้มีประสิทธิภาพ

3. ผลกระทบโดยอ้อม สำหรับกองทุนหมู่บ้านของแวง หมู่ที่ 1 เมื่อมีเงินทุนเริ่มหมุนเวียนภายในหมู่บ้านก็จะทำให้ประชาชนมีเงินใช้ โดยไม่ต้องไปกู้ยืมเงินของนายทุนนอกระบบ ชาวบ้านเริ่มมีเงินมาลงทุน มีการซื้อขายและแลกเปลี่ยนอุดหนุนซึ่งกันและกัน จึงทำให้เศรษฐกิจระดับรากฐานของหมู่บ้านให้มีความเข้มแข็งที่จะเป็นหนทางในการพัฒนาประเทศให้ยั่งยืนต่อไป

2. ข้อเสนอแนะ

ในการปฏิบัติงานของผู้ทำสารนิพนธ์ในกองทุนหมู่บ้านของแวงหมู่ที่ 1 เป็นระยะเวลา 8 เดือน พบว่า ควรจะมีการปรับปรุงแก้ไขดังนี้

1. ระเบียบกองทุน มีดังนี้

ข้อเสนอแนะที่ 1 ควรมีการสำรองเงินฉุกเฉินไว้ให้สมาชิกที่ต้องการเงินแบบเร่งด่วน

ข้อเสนอแนะที่ 2 ระยะเวลาในการคืนทุน ควรจะให้สมาชิกผู้กู้ได้ผ่อนชำระเป็นงวด ๆ ในทุก 3 เดือน หรือ 4 เดือน

2. การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน มีดังนี้

ข้อเสนอแนะที่ 1 ควรมีกำหนดบทบาทและความรับผิดชอบของคณะกรรมการทุกคนให้ชัดเจนถึงหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ

ข้อเสนอแนะที่ 2 ในการจัดทำบัญชี ควรจัดทำให้มีระบบและมีระเบียบ โดยจะต้องเป็นปัจจุบันที่สุด

ข้อเสนอแนะที่ 3 คณะกรรมการควรจะปฏิบัติหน้าที่ของตนเองให้เต็มความ

สามารถและมีการตรวจสอบโครงการเป็นประจำ

3.การนำเงินไปพัฒนากิจกรรมอาชีพ มีดังนี้

ข้อเสนอแนะที่ 1 ควรแนะนำให้ผู้ผู้ได้คิดค้นวิธีการ หรือเทคนิคใหม่ ๆ ในการพัฒนาอาชีพให้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะที่ 2 ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจะมาให้การอบรมและให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพ

ข้อเสนอแนะที่ 3 ควรมีการสำรวจตลาดที่จะดำเนินการลงทุน ประกอบอาชีพ เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาพิชผลราคาตกต่ำ

4.การกั้นคว่ำวิจัยต่อไป หรือเพิ่มเติม มีดังนี้

ข้อเสนอแนะที่ 1 ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ของบัณฑิตกองทุนสั้นเกินไป เพราะยังไม่เห็นถึงผลลัพธ์ที่จะเกิดกับโครงการเหมือนกับว่าเป็นการพยากรณ์ล่วงหน้า จึงทำให้ไม่เกิดประสิทธิภาพเท่าที่ควร



บรรณานุกรม

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ. 2544. ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ.

เจดีย์ นฤภักดิ์ และคณะ. 2545. ชุดการวิจัยชุมชน. นนทบุรี :บริษัท เอส.อาร์.พรินติ้ง แมสโปรดักส์

นงลักษณ์ เทพสวัสดิ์. 2543. การวิเคราะห์ปัญหาสำคัญในสังคมไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

กิม ภคธาวี.(31 มกราคม 2545).กองทุนหมู่บ้านขึ้นต้นเป็นลำไผ่. มติชน : 21

วิโรจน์ รัตนะ.(4 สิงหาคม 2545). ครึ่งทางการส่งออกไทย. ประชาชาติธุรกิจ

สมพงษ์ เดชา. 2543. อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม. อุตสาหกรรมสาร ,ปีที่ 43 : 8

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. 2544. รวบรวมบทความทางการประเมินโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ :สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สัมพันธ์ เตะอะฮิก.(15 มกราคม 2545). การบริหารกองทุนเงินล้านให้มีประสิทธิภาพ.

อุคม จัรัสพันธ์ และคณะ. 2545. ชุดวิชาการประเมินเพื่อพัฒนา. นนทบุรี :บริษัท เอส.อาร์.พรินติ้ง แมสโปรดักส์

